

KASVATUSTIETEIDEN TUTKIMUSLAITOS. SELOSTEITA JA TIEDOTTEITA
INSTITUTE FOR EDUCATIONAL RESEARCH. BULLETIN

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

20/1974

Sauli Takala

Piirteitä kansainvälisten kasvatusta- ja kulttuurijärjestöjen toiminnasta

PIIRTEITÄ KANSAINVÄLISTEN KASVATUS- JA KULTTUURIJÄRJESTÖJEN TOIMINNASTA

Internationella organisationer för utbildning och kultur

Main activities of international organizations in the fields of
education and culture

Sauli Takala

Kasvatustieteiden tutkimuslaitos. Selosteita ja tiedotteita 20/1974
ISBN 951-677-362-1

ESIPUHE

Yhtenä kasvatustieteiden tutkimuslaitoksen asetuksessa määrättyistä tehtävistä on huolehtia koti- ja ulkomaisesta kasvatustieteellisestä tiedotustoiminnasta. Tätä tehtävää on hoitanut johtokunnan v. 1970 perustama Tiedotus- ja palveluosasto. Toimintakautensa aikana osasto on toimittanut tietoa Suomen kouluoloista, koulutuksen kehittämissuunnitelmista ja kasvatustieteellisestä tutkimuksesta niille kansainvälisille järjestöille, joiden jäsen Suomi on (UNESCO, OECD, CCC, Pohjoismainen kulttuuriyhteistyö). Tehtävää suorittaessaan osasto on pannut merkille, että meillä ei kovinkaan yleisesti tunneta mainittujen järjestöjen toimintaa. Niistä ei tiettävästi ole käytettävissä suomenkielistä yleisesitystä. Tämä raportti on tarkoitettu poistamaan kyseistä puutetta.

Kartoituksen tarkoituksena on antaa yleiskuva niistä kansainvälisistä kasvatus- ja kulttuurijärjestöistä, joiden jäsen Suomi on. Esitys perustuu kirjallisiin dokumentteihin: esitteisiin, vuosikertomuksiin, artikkeleihin, raportteihin jne. Niissä esitetään harvoin evaluointia järjestöjen toiminnan vaikutuksista. Näin ollen ei tässäkään katsauksessa sanottavasti kommentoida järjestöjen toimintaa eikä Suomen osallistumista siihen, vaan esitys jää kuvauksen omaiseksi. Vain järjestöjen toimintaan itse aktiivisesti osallistunut henkilö voisi mainittua evaluaatiota riittävän asiantuntemuksen perusteella tehdä.

Raporttia kirjoitettaessa on jouduttu suorittamaan materiaalin valintaa. Erityisesti on pyritty selvittämään järjestöjen informaatiotoimintaa, jonka avulla pyritään saattamaan tieto laajemmille piireille. Katsaus on jo ilmestymishetkellään todennäköisesti osin vanhentunut, mikä on kaikkien katsausten haitta. Tarkoituksena on kuitenkin sopivin väliajoin tarkistaa se ajan tasalle.

Kiitän osastopäällikkö Olli Sampolaa, joka on lukenut läpi käsikirjoituksen ja tehnyt siihen hyödyllisiä lisäys- ja muutosehdotuksia.

Jyväskylässä 26. elokuuta 1974

Sauli Takala

SISÄLTÖ

1. Yhteistyö eri kansainvälisten järjestöjen välillä	1
2. UNESCO	4
2.1. UNESCO:n rakenne ja budjetti	4
2.2. UNESCO:n toimintalinjoja	8
2.3. Kasvatuksen tulevaisuuden periaateohjelma	9
2.4. Kasvatus kansainväliseen ymmärtämykseen	11
2.5. International Bureau of Education/Bureau International d'Education	12
2.5.1. Lyhyt historiallinen katsaus	12
2.5.2. IBE:n tehtävät ja rakenne	13
2.5.3. IBE:n keskeisimmät toimintamuodot	14
2.6. International Institute for Educational Planning (IIEP)	19
2.7. UNESCO:n toiminta tieteen alalla	19
2.8. UNESCO:n toiminta kulttuurin alalla	20
2.9. UNESCO:n dokumentaatio- ja tiedotustoiminta	21
2.10. UNESCO:n yhteistoiminta muiden kansainvälisten elinten kanssa	22
3. Pohjoismainen kulttuuriyhteistyö	23
3.1. Lyhyt historiallinen katsaus	23
3.2. Kulttuuriyhteistyön rakenne ja muodot	23
3.3. Yhteistyö eri aloilla	26
3.3.1. Koulutus	26
3.3.1.1. Koulutuksen harmonisointi	26
3.3.1.2. Muu toiminta opetuksen alalla	28
3.3.2. Tutkimus	29
3.3.3. Kulttuuritoiminta	30
4. Euroopan kulttuuriyhteistyön neuvosto (CCC)	31
4.1. Lyhyt historiallinen katsaus	31
4.2. CCC:n tehtävät ja rakenne	32
4.3. CCC:n keskeisimmät toimintamuodot	34
4.3.1. Koulutuksen rakenne ja koulutusjärjestelmä	35
4.3.1.1. Esikoulutus	35
4.3.1.2. Perus- ja keskiasteen koulutus	36
4.3.1.3. Korkean asteen koulutus	37
4.3.1.4. Jatkuva koulutus	37

4.3.2.	Opetussuunnitelmat, oppisisällöt ja oppiaineet	37
4.3.3.	Opettajankoulutus	38
4.3.4.	Tutkinnot ja evaluaatio	39
4.3.5.	Opetusteknologia	40
4.3.6.	Tutkimutoiminta	40
4.3.7.	Informaatio-, dokumentaatio- ja julkaisutoiminta	41
4.3.8.	Kulttuuritoiminta	45
4.3.9.	Nuorisotoiminta	46
5.	OECD	46
5.1.	Lyhyt historiallinen katsaus	46
5.2.	Tavoitteet	47
5.3.	Organisaatio	48
5.4.	OECD:n toiminta tiedepolitiikan ja koulutuksen alueilla	51
5.4.1.	Yleisiä suuntaviivoja	51
5.4.2.	Toiminta tieteen ja teknologian aloilla	51
5.4.3.	Toiminta kasvatuksen ja koulutuksen aloilla	52
5.4.3.1.	Education Committee:n toiminta	53
5.4.3.1.1.	Tavoitteet, suunnittelu ja hallinto	54
5.4.3.1.2.	Innovaatioprosessi	55
5.4.3.1.3.	Koulutusresurssien tehokas käyttö	55
5.4.3.1.4.	Keskiasteen jälkeisen koulutuksen periaatteiden ja rakenteiden uudistaminen	55
5.4.3.1.5.	Koulutus ja talouselämä	56
5.4.3.2.	CERI:n toiminta	56
5.4.3.2.1.	Ohjelma-alue 1: koulutuksen ja yhteiskunnan väliset suhteet	57
5.4.3.2.2.	Ohjelma-alue 2: opettamis- ja oppimistapahtumaa koskevien innovaatioiden kehittäminen ja levittäminen	58
5.4.3.2.3.	Ohjelma-alue 3: koulutuksen kansallisten ja kansainvälisten innovaatioedellytysten voimistaminen	59
5.4.3.2.4.	Desentralisoidut projektit	60
5.4.3.2.5.	Erityisohjelmat	61

5.5. Suomen osallistuminen	61
5.6. Kustannukset	62
6. Mistä ja miten voi saada tietoja kansainvälisten kulttuuri- ja kasvatusjärjestöjen toiminnasta	62
6.1. Unesco	63
6.2. Pohjoismaat	64
6.3. CCC	64
6.4. OECD/CERI/IMTEC	65
6.5. Suomen edustus kansainvälisissä kasvatus- ja kulttuuri- järjestöissä v. 1974	65
6.6. Järjestöjen osoitteita	67
Lähteet	69

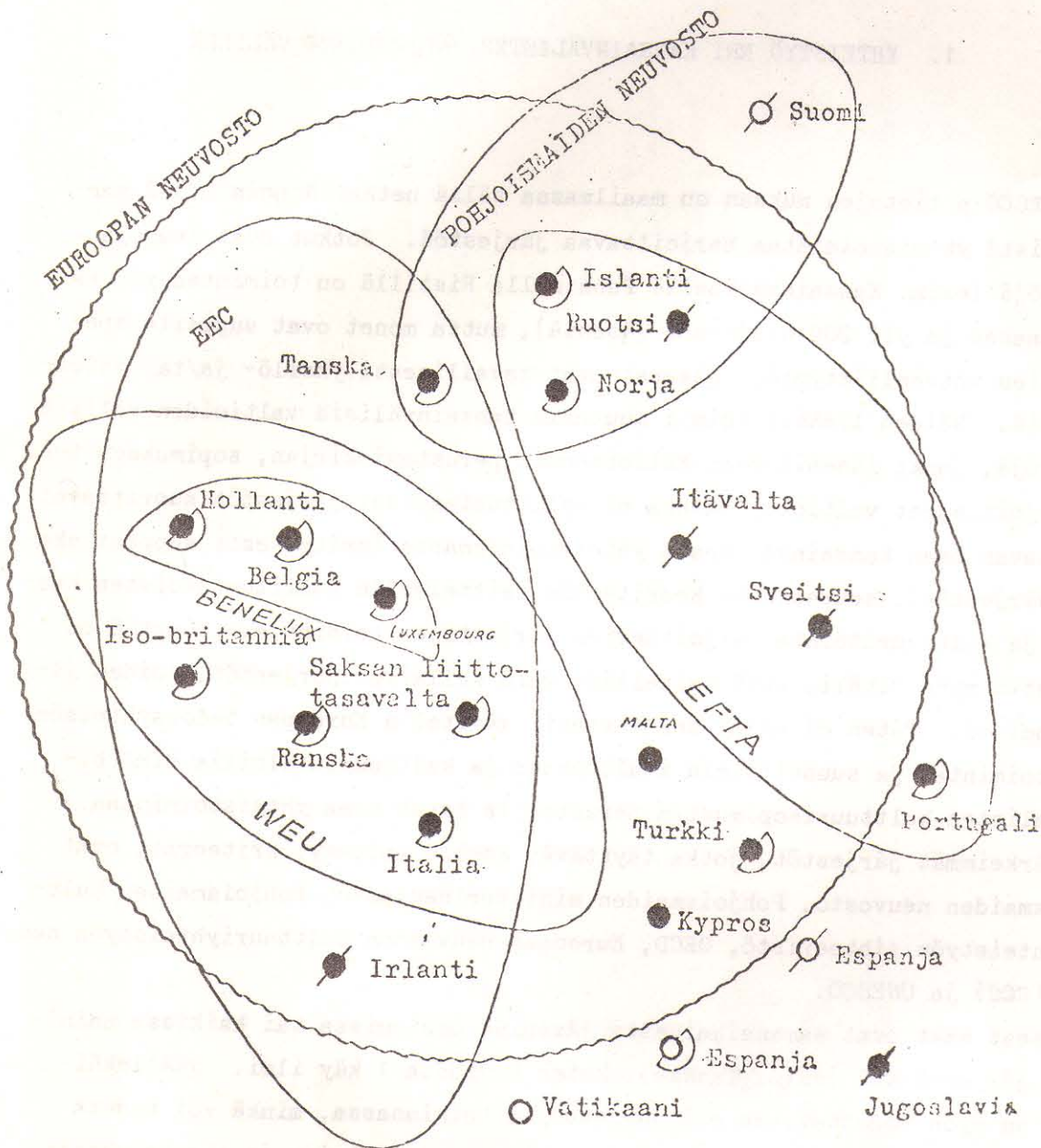
1. YHTEISTYÖ ERI KANSAINVÄLISTEN JÄRJESTÖJEN VÄLILLÄ

UNESCO:n tietojen mukaan on maailmassa tällä hetkellä noin 2 500 kansainvälistä yhteistoimintaa harjoittavaa järjestöä. Jotkut ovat laajoja järjestöjä (esim. Kansainvälisellä Punaisella Ristillä on toimintaa yli sadassa maassa ja yli 200 miljoonaa jäsentä), mutta monet ovat suppeita specialistien yhteenliittymiä. Jäsenet ovat tavallisesti yksilö- ja/tai yhteisöjäseniä. Näiden lisäksi toimii muutamia kansainvälisiä valtioiden välisiä järjestöjä, jonka jäseniä ovat kulloisenkin perustamiskirjan, sopimuksen tms. allekirjoittaneet valtiot. Vaikka ei-hallitustasoiset järjestöt suorittavat huomattavan osan kansainvälisestä yhteistoiminnasta (erityisesti suppeat eksperttijärjestöt), seuraavassa keskitytään esittelemään hallitustasoisten kasvatus- ja kulttuuritoimintaa harjoittavien järjestöjen toimintaa. Kenttää on supistettu myös sikäli, että esitellään vain sellaiset järjestöt, joiden jäsen Suomi on. Täten ei esim. sanottavasti käsitellä Euroopan talousyhteisön EEC:n toimintaa ja suunnitelmia koulutuksen ja kulttuurin aloilla eikä bilateraalisten kulttuurisopimusten perusteella tapahtuvaa yhteistoimintaa.

Tärkeimmät järjestöt, jotka täyttävät edellä esitetyt kriteerit, ovat Pohjoismaiden neuvosto, Pohjoismaiden ministerineuvosto, Pohjoismaisen kulttuuriyhteistyön sihteeristö, OECD, Euroopan neuvoston kulttuuriyhteistyön neuvosto (CCC) ja UNESCO.

Useat maat ovat samanaikaisesti jäseninä useimmissa tai kaikissa mainituissa järjestöissä (esim. Tanska), kuten kuviosta 1 käy ilmi. Päällekäisyyttä on myös todettavissa eri järjestöjen toiminnassa, minkä voi todeta tutustuessaan niiden peruskirjoihin, toimintasuunnitelmiin ja -kertomuksiin. Tiedotustoiminnassa mukana olevat havaitsevat sen siten, että eri järjestöt ajoittain lähettävät samoja asioita tiedustelevia kyselylomakkeita.

Jonkin verran poikkeuksellinen asema on Länsi-Euroopan opetusministerien konferenssi^h (the Standing Conference of European Ministers of Education), jonka tehtävänä on ministerien oman käsityksen mukaan mm. "auttaa jäseniä kartoittamaan yhteiset koulutuspolitiikan alueet sekä kansallisesti että kansainvälisesti" sekä "auttaa kansainvälisiä järjestöjä kiinnittämällä niiden huomiota tärkeiksi katsottuihin koulutuksen alueisiin, joilla kansainvälistä yhteistoimintaa tulisi harjoittaa." Opetusministerien kokous on autonominen elin, joka on kokoontunut vuodesta 1959 lähtien. Se päätti v. 1971 kokoontua vakinaisesti joka toinen vuosi. Jäseninä ovat Euroopan neuvoston kulttuuri-

KUVIO 1. Länsi-Euroopan valtioiden yhteistoiminta (Lähde: Activities of the Council of Europe 1972. Report of the Secretary General: Strasbourg, 1973.)

- = Euroopan neuvostoon kuulumaton maa, joka on allekirjoittanut Euroopan kulttuurisopimuksen
- / = OECD:n jäsenmaa (lisäksi Japani, Kanada, Australia, Yhdysvallat ja erityisstatusmaat Jugoslavia ja Uusi-Seelanti)
-) = NATO-maat (lisäksi Kanada ja Yhdysvallat)
- WEU = Western European Union

yhteistyön neuvoston (CCC) jäsenmaat ja viime aikoihin asti konferenssin suositukset ovat muodostaneet keskeisen lähtökohdan CCC:n toiminnan suunnittelulle, joka itse on suuressa määrin luonteeltaan tekninen, toimeenpaneva elin. CCC:n sihteeristö on avustanut ministerikonferenssia kokousten valmistelussa. Konferenssi päätti pysyä autonomisena järjestönä ilman omaa institutionaalista organisaatiota, ts. konferenssi ei halua assosioitua vain johonkin tiettyyn kansainväliseen järjestöön (CCC, OECD, European Communities jne.).

Ministerikonferenssin kokouksia valmistelee erityisesti virkamieskomitea (Committee of Senior Officials). Vuoden 1971 kokouksessaan ministerit antoivat virkamieskomitean tehtäväksi tehdä ehdotuksia tulevien konferenssien teemoiksi ja kartoittaa prioriteettialueita, joihin tulisi kiinnittää huomiota kansainvälisessä yhteistoiminnassa. Ministerit ehdottivat, että tällä kertaa myös OECD CCC:n ohella valmistaisi katsauksen koulutuksen tilanteesta Euroopassa. Edelleen päätettiin evaluoida, mitä vaikutuksia konferenssin suosituksilla on ollut kansainvälisten järjestöjen toimintaan.

Ministerikonferenssi ei voi antaa määräyksiä kansainvälisille järjestöille eikä määrittellä prioriteetteja, joiden määrittäminen kuuluu kunkin järjestön asianmukaiselle elimelle.

Käytäntö on osoittanut, että eri kansainväliset järjestöt ovat omaksuneet joitakin tyypillisiä toimintapiirteitä, joiden ansiosta päällekkäistä työtä ei Euroopassa tapahdu niin runsaasti kuin voisi olettaa. UNESCO:n välityksellä hoidetaan läntisen ja itäisen Euroopan välinen yhteistyö kasvatuksen ja koulutuksen alueella (tosin yleismaailmallisissa puitteissa). Lisäksi UNESCO:n pyrkimykset kohdistuvat erityisesti kehitysmaiden koulutuksen edistämiseen. OECD on toiminut erittäin aktiivisesti aloilla, jotka liittyvät taloudelliseen ja sosiaaliseen kehitykseen. Viime aikoina OECD on myös kiinnittänyt kasvavaa huomiota koulutukseen (Education Committee, CERI). OECD on erityisesti ansioitunut informatiivisten raporttien tuottamisessa. CCC on varsinkin viime aikoina tietoisesti pyrkinyt sopeuttamaan oman alueellisen toimintansa UNESCO:n yleismaailmalliseen toimintaan. OECD:n toiminnan alkuaikana sen ja CCC:n välillä oli havaittavissa painopiste-ero ja sikäli, että CCC keskittyi enemmän laadullisen kehittämisen ongelmiin ja OECD määrällisen kehittämisen ongelmiin (tilastot ja niiden perusteella suoritettavat analyysit). Tämä ero on kuitenkin suureksi osaksi hävinnyt.

2. UNESCO

Vuonna 1946 perustettiin Yhdistyneitten kansakuntien kasvatus-, tiede- ja kulttuurijärjestö UNESCO (United Nations Educational Scientific and Cultural Organization), jonka tavoitteena on edistää rauhaa ja turvallisuutta kehittämällä kansojen välistä yhteistoimintaa kasvatuksen, tieteen ja kulttuurin avulla tarkoituksena edistää oikeudenmukaisuuden, laillisuuden, ihmisoikeuksien ja perusvapauksien yleismaailmallista kunnioitusta, jotka Yhdistyneiden kansakuntien peruskirja takaa maailman kansoille rotuun, sukupuoleen, kieleen tai uskontoon katsomatta.

2.1. UNESCO:n rakenne ja budjetti

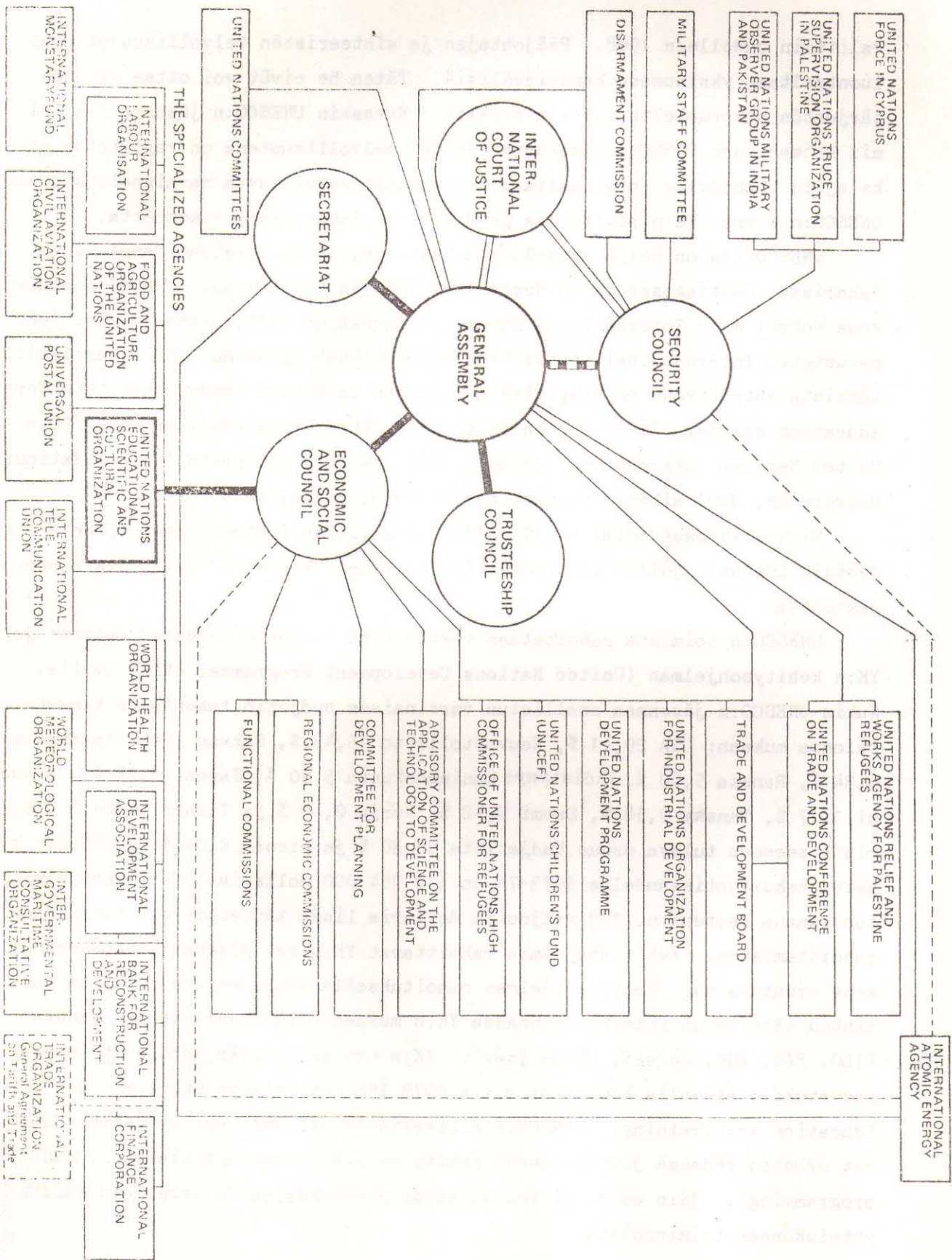
YK:n jäsenyyttä takaa oikeuden UNESCO:n jäsenyyteen. Jäseniä oli v. 1946 20 ja v. 1973 131. Suomi liittyi jäseneksi v. 1956. UNESCO:n rakenne poikkeaa YK:n rakenteesta sikäli, että kaikilla jäsenmailla on yhtäläinen asema, joten turvallisuusneuvoston kaltaista elintä ei ole. UNESCO:n tärkeimmät elimet ovat yleiskokous, hallintoneuvosto ja sihteeristö. Yleiskokoukseen jäsenmaat nimeävät korkeintaan 5 edustajaa. Yleiskokous kokoontuu joka toinen vuosi. Yleiskokous voi asettaa tarvitsemiaan teknisiä tai erityiskomiteoita. Yleiskokous valitsee jäsenmaiden nimeämien edustajien keskuudesta hallintoneuvoston, johon kuuluu 30 jäsentä. Hallintoneuvosto valmistelee yleiskokouksen asialistan ja käsittelee pääsihteerin laatiman budjetin. Hallintoneuvosto on vastuussa yleiskokouksen hyväksymän ohjelman toteuttamisesta. Se kokoontuu vähintään kaksi kertaa vuodessa. Yleiskokous valitsee pääjohtajan hallintoneuvoston suosituksen perusteella. Pääjohtajan toimikausi on 6 vuotta ja hänet voidaan valita uudelleen. Pääsihteerinä ovat toimineet englantilainen Julian Huxley (1946-1948), espanjalainen Jaime Torres Bodet (1948-1952), virkaatekevänä päähohtajana amerikkalainen John W. Taylor (1952-1953), amerikkalainen Luther H. Evans (1953-1958), italialainen Vittorino Veronese (1958-1961) ja ranskalainen René Maheu, joka

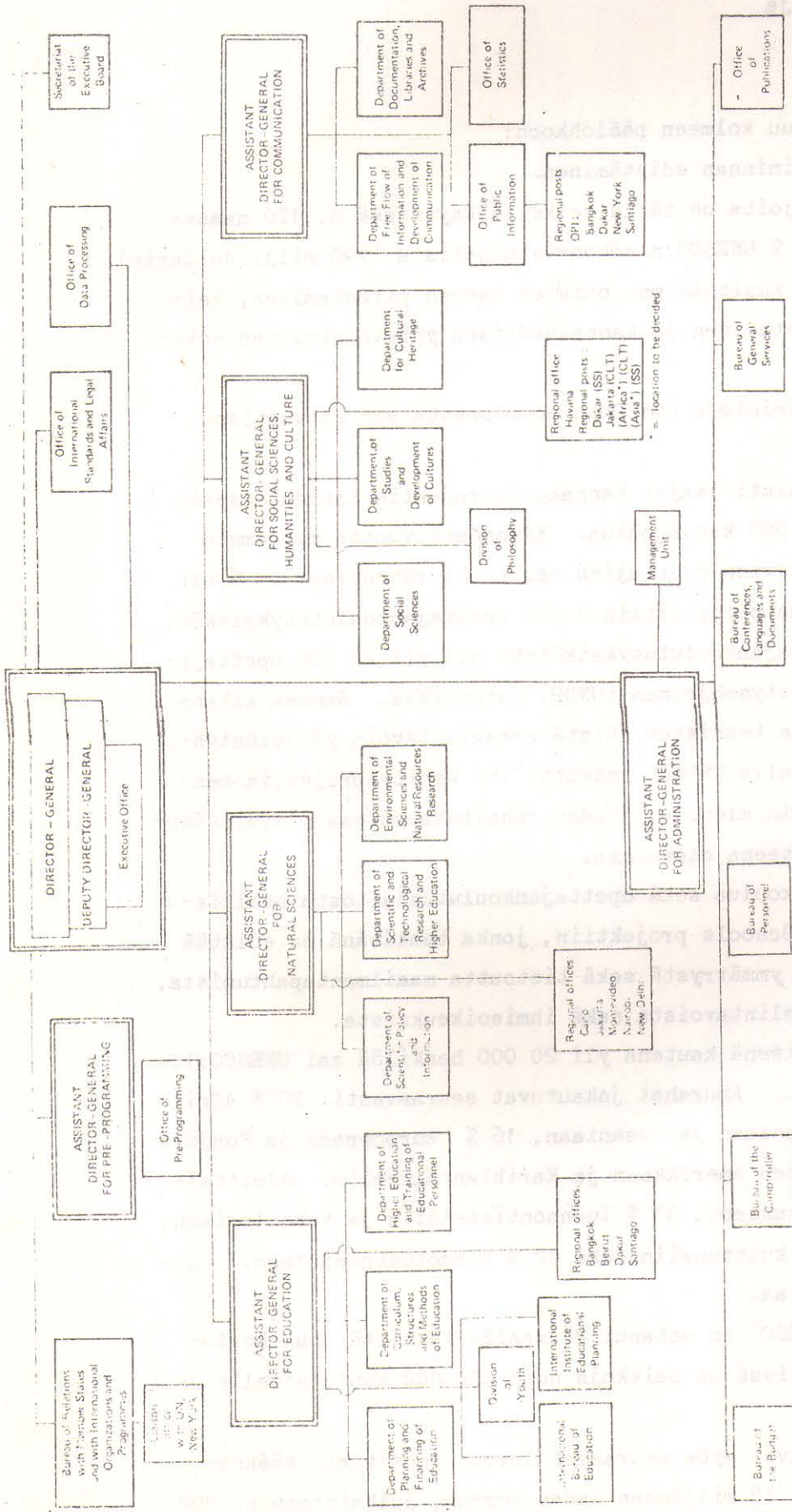
valittiin uudelleen 1968. Pääjohtajan ja sihteeristön velvollisuudet ovat luonteeltaan yksinomaan kansainvälisiä. Täten he eivät voi ottaa vastaan järjestön ulkopuolelta tulevia ohjeita. Kussakin UNESCO:n jäsenmaassa toimii kansallinen UNESCO-toimikunta, joiden velvollisuutena on raportoida aika ajoin UNESCO:lle toiminnastaan. Seuraavat kaksi kuvaa havainnollistavat UNESCO:n asemaa YK:n puitteissa ja UNESCO:n sihteeristön rakennetta.

UNESCO:lla on neljä alueellista keskusta, jotka toimivat Bangkokissa, Dakarissa, Santiagossa ja vuodesta 1973 lähtien Beirutissa. UNESCO:n alaisena toimii myös International Bureau of Education (IBE, Geneve) ja v. 1963 perustettu International Institute of Educational Planning (IIEP, Pariisi). Läheistä yhteistyötä on Hampurista toimivan laitoksen Unesco Institute for Education kanssa. Jo 25 vuotta on toiminut YK:n kansainvälinen koulu (The United Nations International School, UNIS) ja YK:n yliopisto (United Nations University, UNU) alkaneen toimintansa v. 1975, päämajanaan Tokio.

Sihteeristössä toimi v. 1973 1889 virkailijaa (toimistohenkilökunta ei sisälly lukuun), joista yli puolet (1104) toimi "kentällä" erilaisissa projekteissa.

UNESCO:n toiminta rahoitetaan varsinaisen budjetin (Regular Budget) ja YK:n kehitysohjelman (United Nations Development Programme, UNDP) avulla. Kukin UNESCO:n jäsenmaa osallistuu varsinaisen budjetin tukemiseen kansantulonsa mukaan: USA 29,41 %, Neuvostoliitto 15,43 %, Saksan liittotasavalta 6,34 %, Ranska 5,60 %, Yhdistynyt kuningaskunta 5,50 %, Japani 5,04 % ... Ruotsi 1,17 %, Tanska 0,58 %, Suomi 0,42 %, Norja 0,40 % ja Islanti 0,04 %. Suurin kyseeseen tuleva osuus budjetista on 30 % ja pienin 0,04 %. UNESCO:n budjetti kaksivuotiskaudelle 1973-74 on 119 954 000 dollaria. Kehitysohjelma tuo samana kautena n. 100 miljoonaa dollaria lisää käytettäväksi toiminnan rahoittamiseen. Kehitysohjelmaa rahoittavat YK:n eri jäsenmaat vapaaehtoisena avustuksena. Kehitysohjelman rahoituksella suoritettava toiminta tapahtuu läheisessä yhteistoiminnassa YK:n muiden erityisjärjestöjen kanssa (ILO, FAO, WHO, Unicef, UNRWA jne.). YK:n eri erityisjärjestöjen toimintaa kasvatuksen alueella koordinoi v:sta 1973 lähtien toimiva Sub-Committee on Education and Training. UNESCO:n sihteeristön piirissä eri sektorit toimivat myöskin yhdessä jonkin alueen kehitysprojektia suunniteltaessa (Country programming). Näin esim. ei koulutuskysymyksiä käsitellä irrallaan muista yhteiskunnan toiminnoista.

KUVIO 3. Unescocon sihteeristön rakenne. Lähde : Looking at Unesco, 1973)

Kasvatussektorin osastot jakautuvat jaostoihin seuraavasti:

Department of Planning and Financing of Education

- Division of Policy and Planning of Education
- Division of Financing of Education
- Division of Equal Access to Education

Department of Curriculum, Structures and Methods of Education

- Division of Methods, Materials and Techniques
- Division of Curriculum and Structure
- Division of Pre-university Science and Technology Education
- Division of Literacy
- Division of Adult Education
- Division of Education for Rural Development

Department of Higher Education and Training of Educational Personnel

- Division of Training of Educational Personnel
- Division of Higher Education
- Division of Training Abroad

2.2. UNESCO:n toimintalinjoja

UNESCO:n toiminta jakautuu kolmeen päälohkoon:

- 1) Sivistyksellisen yhteistoiminnan edistäminen.
- 2) Laajat kehitysprojektit, joita on tällä hetkellä käynnissä n. 120 maassa ja jotka käsittävät n. 85 % UNESCO:n kokonaisbudjetista (190 milj. dollaria).
- 3) Moraalinen toiminta, joka käsittää mm. naisten aseman parantamisen, kaikenlaisen syrjinnän vastustamisen ja kansainvälisen yhteistoiminnan edistämisen.

Seuraavassa muutamia toimintoja UNESCO:n toiminnasta sen 25 vuotisen taipaleen aikana.

Kun UNESCO v. 1957 käynnisti laajan kansakouluprojektin Latinalaisessa Amerikassa, siellä toimi 216 000 kansakoulua. Kymmmenen vuotta myöhemmin kouluja oli 300 000 ja epäpätevien opettajien osuus oli vähentynyt 53 %:sta 37 %:iin. Kymmenvuotiskautena perustettiin 1 500 opettajankoulutusyksikköä.

UNESCO:n tukemissa opettajankoulutusyksiköissä oli yli 40 000 opettajakandidaattia 1960-luvulla kehitysohjelman (UNDP) puitteissa. Samana aikana valmistui 16 000 insinööriä ja tekniikkaa 50:stä samalla tavoin ylläpidettyä oppilaitoksesta. 1960-luvulla UNESCO toteutti 167 kehitysprojektia kasvatuksen, tieteen ja kulttuurin aloilla, joiden rahoitukseen osallistui säännöllisesti myös projektin kohteena oleva maa.

Lähes 900 kansa- ja oppikoulua sekä opettajankoulutuslaitosta osallistuu yli 60 maassa Associated Schools projektiin, jonka tehtävänä on edistää kansainvälistä yhteistyötä ja ymmärrystä sekä tietoutta maailmantapahtumista, erilaisista kulttuureista ja elintavoista sekä ihmisoikeuksista.

Vuosien 1948 ja 1968 välisenä kautena yli 20 000 henkilöä sai UNESCO:lta apurahoja tai matka-avustuksia. Apurahat jakautuvat seuraavasti: 20 % Afrikkaan, 9 % Arabimaihin, 27 % Aasiaan ja Oseaniaan, 16 % Eurooppaan ja Pohjois-Amerikkaan ja 28 % Latinalaiseen Amerikkaan ja Karibian alueelle. Aloittainen jakautuma oli: 43 % kasvatukseen, 31 % luonnontieteisiin ja teknologiaan, 14 % yhteiskuntatieteisiin ja kulttuuriin sekä 12 % tiedotustoimintaan. Vuosittain jaetaan n. 2000 apurahaa.

Vuodesta 1965 lähtien UNESCO on antanut 24 maalle teknistä apua koulurakennusten rakentamiseen. Niissä on paikkoja noin 100 000 koululaiselle ja opiskelijalle.

Toiminnan laajuutta kuvaavat myös seuraavat luvut: vuosittain käännetään virallisia asiakirjoja n. 18 miljoonan sanan verran, julkaistaan n. 200

aikakauslehtien numeroa ja n. 100 uutta julkaisua sekä järjestetään n. 130 konferenssia, seminaaria jne.

2.3. Kasvatuksen tulevaisuuden periaateohjelma

UNESCO:n toimintaa on viime aikoina ohjannut kaksi periaatetta: oikeus koulutukseen ja koulutuksen uudistamiseen. Oikeus koulutukseen on nähtävä oikeutena elinikäiseen koulutukseen. Koulutuksen uudistaminen puolestaan merkitsee koulujärjestelmien ulkoisen ja sisäisen tehokkuuden lisäämistä. Kasvatus ja koulutus nähdään kokonaisvaltaisena tapahtumana, osana yhtenäistä kulttuuripolitiikkaa. UNESCO:n koulutuspoliittisia näkemyksiä selvitetään v. 1972 ilmestyneessä teoksessa "Learning to be. The world of education today and tomorrow." Kansainvälinen komissio määritteli 21 kasvatusta koskevaa periaatetta, jotka ovat seuraavat:

- Periaate 1: Jokaisella yksilöllä tulee olla mahdollisuus jatkaa oppimista koko elämänsä ajan. Elinikäisen kasvatuksen idea on oppivan yhteiskunnan kulmakivi.
- Periaate 2: Elävän kokemuksen ulottuvuudet täytyy palauttaa kasvatukseen järjestämällä opetus uudelleen paikallisesti ja ajallisesti.
- Periaate 3: Koulutusta tulisi jakaa ja omaksua hyvin monenlaisin keinoin. Tärkeä ei ole tie, jota yksilö on kulkenut, vaan mitä hän on oppinut tai omaksunut.
- Periaate 4: Kokonaisvaltainen, avoin koulutusjärjestelmä auttaa oppijoita liikkumaan sen sisällä sekä horisontaalasti että vertikaalasti sekä laajentaa heille tarjolla olevien valintojen aluetta.
- Periaate 5: Esikouluikäisten lasten kasvatus on olennainen edellytys kaikelle koulutus- ja kulttuuripolitiikalle.
- Periaate 6: Kaikille lapsille tulee taata käytännön mahdollisuus saada peruskoulutus, mikäli mahdollista täysiaikaisena ja muissa muodoissa mikäli välttämätöntä.
- Periaate 7: Yleissivistävän koulutuksen käsitettä tulisi huomattavasti laajentaa, jotta se ehdottomasti sisältäisi yleisen yhteiskunnallisen-taloudellisen, teknisen ja käytännön tietouden.
- Periaate 8: Työhön ja elämään valmistavan koulutuksen ei tulisi niinkään

kouluttaa nuorta harjoittamaan tiettyä ammattia tai tointa vaan antaa valmius mukautua monenlaisiin toimiin, kehittää heidän kykyjään jatkuvasti, jotta pysyttäisiin kehittyvien tuotantomenetelmien ja työolosuhteiden tasalla. Koulutuksen tulisi edistää mahdollisimman paljon liikkuvuutta työssä ja helpottaa siirtymistä ammatista toiseen.

Periaate 9: Elinikäinen koulutus, sanan täydessä merkityksessä, merkitsee että liike-elämällä sekä teollisuus- ja maatalousyrityksillä on huomattavia koulutustehtäviä.

Periaate 10: Korkeakouluopetuksen laajentamisen tulisi johtaa monien erilaisten instituutioiden kehittämiseen, jotka kykenevät vastaamaan yhä useammista yksityisistä ja yhteisön tarpeista.

Periaate 11: Pääsyn erilaiseen koulutukseen tai ammattiin tulisi riippua vain yksilön tiedoista, kyvyistä ja taipumuksista. Sen ei tulisi johdeta siitä, että koulussa hankittua tietoa arvostetaan enemmän tai vähemmän kuin kokemusta, joka on hankittu ammatin harjoittamisessa tai yksityisopiskelussa.

Periaate 12: Koulutusprosessin normaali kulminoituminen on aikuiskasvatus.

Periaate 13: Lukutaitokoulutus on vain osa aikuiskasvatusta.

Periaate 14: Uuden kasvatusnäkömyksen mukaan yksilö luo ja ohjaa omaa kulturellista kehitystään. Itseoppiminen, erityisesti tuettu itseopiskelu, on korvaamattoman arvokas jokaisessa koulutusjärjestelmässä.

Periaate 15: Uusien monistus- ja kommunikaatiotekniikoiden nopeutuva ja moninkertaistuva vaikutus on perusedellytys kasvatusinnovaatioiden toteuttamiselle.

Periaate 16: Uusien teknologisten välineiden laaja ja tehokas käyttö koulutuksessa on ainoastaan mahdollista, jos systeemin sisällä tapahtuu riittävä muutos.

Periaate 17: Opettajakunta ei pysty täyttämään rooliaan tulevaisuudessa, ellei sille anneta ja ellei se itse kehitä henkilökuntarakennetta, joka soveltuu paremmin nykyaikaisiin koulutusjärjestelmiin.

Periaate 18: Eräs kasvattajien tärkeimpiä tehtäviä tällä hetkellä on muuttaa kaikissa ammateissa esiintyviä asenteita ja pätevyyskäsitteitä; täten kasvattajien tulisi olla ensimmäisinä valmiit harkitsemaan uudeleen ja muuttamaan opettajakunnan kriteereitä ja perustilannetta, jossa opiskelijoiden kasvattamisen ja stimuloimisen sijasta jatkuvasti annetaan pelkkää opetusta.

Periaate 19: Kasvatus kehittyy jatkuvasti ja on tulossa koko yhteiskunnan funktioksi: siksi yhä suuremman osan väestöstä tulisi osallistua siihen.

Periaate 20: Vastoin perinteisiä ajatuksia, opetuksen tulisi sopeutua oppilaisiin; oppijan ei tarvitse taipua ennakolta määrättyihin opetuksen sääntöihin.

Periaate 21: Mikä tahansa systeemi, joka antaa kasvatuspalveluja passiivisesti suhtautuvalle väestölle tai mikä tahansa uudistus, johon opiskelijat eivät ota aktiivisesti osaa, voi parhaimmillaankin saada aikaan vain vähäpätöisiä tuloksia.

2.4. Kasvatus kansainväliseen ymmärtämykseen

UNESCO:n perustamiskirjan motossa korostetaan kasvatuksen merkitystä rauhan turvaamiselle: "Since wars begin in the minds of men, it is in the minds of men that the defences of peace must be constructed." Tähän suuntaan toimii vuonna 1953 käynnistetty Associated Schools Project in Education for International Co-operation and Peace. Projektiin, johon osallistuu yli 900 koulua yli 60 maasta, tarkoituksena on rohkaista paikallisten UNESCO-toimikuntien valitsemia kansakouluja, oppikouluja ja opettajankoulutuslaitoksia järjestämään erityisiä koulutusohjelmia. Niiden tarkoituksena on lisätä tietoutta maailman ongelmista ja kansainvälisestä yhteistyöstä, kehittää kansainvälistä yhteisymmärrystä tutustumalla muihin kansoihin ja kulttuureihin sekä saattaa oppilaat tietoisiksi ihmisoikeuksien periaatteista. UNESCO:n asiantuntijatoimikunnan mukaan kansainvälinen yhteisymmärrys merkitsee "kykyä ymmärtää kansainvälisiin suhteisiin vaikuttavien ihmissuhteiden moninaisuutta ja monisäikeisyyttä kulttuurin sekä sosiaalisen, taloudellisen ja poliittisen toiminnan aloilla; kykyä nähdä nämä suhteet maailmanlaajuisessa yhteydessä; kykyä tajuta että on välttämätöntä muokata niitä siten, että parannetaan ihmisten hyvinvointia rauhanomaisen suhteiden vallitessa."

Opinto-ohjelmat ovat tavallisesti käsittäneet tutustumisen a) YK:n ja sen erityisjärjestöjen toimintaan, b) ihmisoikeuksiin ja c) muihin valtoihin ja kulttuureihin. Viime aikojen erityisteemoja ovat olleet rotuen-

nakkoluulot, kehitystoiminta ja ympäristönsuojelu.

Toinen toimintamuoto, joka pyrkii kansainvälisen yhteisymmärryksen lisäämiseen on UNESCO-kerhotoiminta. Nuorisokerhoja on yli 16 000 yli 60 eri maassa. Niiden tarkoituksena on torjua kansainvälistä yhteisymmärrystä haittaavia tekijöitä: ennakkoluuloja, rotusyrjintää ja kolonialismia. Monissa kehitysmaissa UNESCO-kerhot osallistuvat myös käytännölliseen kehitystoimintaan (mm. terveydenhoidon kehittämiseen).

UNESCO järjestää kansainvälisiä ASPRO-koulujen ja UNESCO-kerhojen kokouksia (mm. 1971 eurooppalainen kokous Sveitsissä) ja toimittaa opetusmateriaalia (mm. Some Suggestions on Teaching about Human Rights, Paris, Unesco 1968).

2.5. International Bureau of Education/Bureau International d'Education

2.5.1. Lyhyt historiallinen katsaus

International Bureau of Education on toiminut yli 40 vuoden ajan. Sen perusti v. 1925 Geneven yliopiston professori Eduard Claparède kasvatusalalla työskentelevien kansainväliseksi järjestöksi, jolla oli sekä yksityisiä että yhteisöjäseniä. Vuonna 1929 siitä tuli valtioidenvälinen järjestö, kun jäseniksi hyväksyttiin myös valtiot.

Vuosina 1929-1946 IBE oli ainoa valtioidenvälinen kasvatustieteiden järjestö (Unesco perustettiin v. 1946). IBE keräsi informaatiota eri maissa suoritetusta kasvatuksesta ja koulutuksesta kehittämiseksi ja teki vertailevia kasvatustieteellisiä analyyseja. Julkaisutoiminnasta vastasivat mm. E. Claparède, P. Bovet, M. Butts, J. Piaget ja P. Rosselió. Keskeinen toimintamuoto oli vuosittain pidettävä International Conference on Public Education (nykyään International Conference on Education), joka on järjestetty vuodesta 1934 lähtien. Aluksi jäsenmaita oli vain kymmenkunta. Vuoteen 1947 mennessä IBE oli järjestänyt 9 kongressia, julkaissut yhdeksän nidettä sarjasta International Yearbook of Education, tuottanut n. 500 muuta julkaisua mukaanlukien säännöllisesti julkaistut viimeaikaiset kasvatustieteiden julkaisut sisältävät bibliografiat.

IBE on harjoittanut yhteistoimintaa Unescon kanssa sen perustamisesta lähtien. Väliaikainen sopimus niiden kesken solmittiin v. 1947 ja pysyvä

yhteistyösopimus v. 1952. Jälkimmäisessä sovittiin mm., että ne järjestävät yhdessä kansainvälisen kasvatuskongressin. IBE koki 1960-luvun puolivälissä kriisikauden: Portugalin delegaation osallistuminen kasvatusalan kongressiin aiheutti poliittisluonteisen kriisin ja lisäksi IBE kohtasi taloudellisia vaikeuksia. Kävi myös ilmeisemmäksi, ettei ollut tarkoituksenmukaista ylläpitää kahta rinnakkaista kansainvälistä järjestöä.

Lokakuussa 1968 Unesco ja IBE solmivat sopimuksen, jonka mukaan IBE:stä tuli Unescon osa, ja se siirsi Unescolle resurssinsa ja toimintansa. Sopimus astui voimaan v:n 1969 alusta.

2.5.2. IBE:n tehtävät ja rakenne

IBE:n sääntöjen mukaan IBE on kansainvälinen vertailevan kasvatustieteen keskus, jonka tehtävänä on Unescon puitteissa tutkia ongelmia, joita sen jäsenmaat pitävät tärkeinä, tarkoituksena auttaa jäsenmaita kehittämään uusia dynaamisia ja pitkäjänteisiä ratkaisuja.

IBE:n tehtävänä on

- a) valmistella ja järjestää, vähintään joka toinen vuosi, kansainvälinen kasvatuskongressi Unescon yleiskokouksen päätösten mukaisesti ja noudattaa Unescon voimassa olevia säädöksiä;
- b) suorittaa kasvatustieteellisiä tutkimuksia erityisesti vertailevan kasvatustieteen alalla, julkaista tulokset ja koordinoida toimintansa muiden samalla alalla toimivien laitosten kanssa;
- c) jatkaa kasvatuksen dokumentointi- ja informaatiotehtäväänsä;
- d) ylläpitää ja kehittää kansainvälistä kasvatusalan kirjastoa ja kasvatuksen pysyvää kansainvälistä näyttelyä.

Unescon ja IBE:n solmimassa sopimuksessa korostetaan, että IBE nauttii laajaa intellektuaalista ja toiminnallista autonomiaa Unescon sääntöjen puitteissa.

IBE:n toimintaa ohjaa neuvosto (Council), johon kuuluu Unescon yleiskokouksen nimeämänä 21 jäsenmaata. Kunkin jäsenmaan toimintakausi neuvostossa on neljä vuotta. Suomi valittiin Unescon 17. yleiskokouksessa neuvoston jäseneksi. Jäsenmaat ovat tällä hetkellä: Argentina, Brasilia, Keski-Afrikan tasavalta, Kuuba, Etiopia, Ranska, Suomi, Saksan liittotasavalta, Irak, Malesia, Hollanti, Romania, Espanja, Sveitsi, Togo, Neuvostoliitto, Yhdistyneet kuningaskunnat, Yhdysvallat, Uruguai ja Jugoslavia.

Neuvosto kokoontuu joka toinen vuosi sääntömääräiseen istuntoon ja sen tehtävänä on

- a) laatia toimiston johtajan ehdotuksen pohjalta toimiston yleisohjelma ja talousarvio esitettäväksi (Unescon) yleiskokoukselle;
- b) määrittellä yksityiskohtaisesti yleiskokouksen hyväksymän ja budjetin puitteissa toimiston toiminta. Neuvosto on vastuussa tästä toiminnasta;
- c) esittää pääsihteerille ainakin kolme nimeä käsittävä lista toimiston johtajan nimittämistä varten;
- d) esittää yleiskokoukselle kertomus toimiston toiminnasta

Pyrkimyksenä on lisätä neuvoston osuutta kansainvälisten kasvatuskonferenssien ohjelman valmistelussa ja toteuttamisessa. Sen vuoksi neuvosto kokoontuu nykyisin ainakin kerran vuodessa, vuonna 1973 sillä oli kolme kokousta.

IBE jakautuu kahteen osastoon: tutkimus- ja dokumentointiosastoon (Division of Studies and Documentation) ja julkaisu-, palvelu- ja hallinto-osastoon (Division of Publications, Services and Administration). Edellinen käsittää dokumentaatiokeskuksen, kirjaston ja tutkimusjaoksen, jälkimmäinen julkaisujaoksen ja informaatiojaoksen. Näiden lisäksi on luonnollisesti hallintoyksiköjä.

IBE:n henkilökunta on kansainvälistä. Valinnan perustana on ammatillinen ja hallintokokemus sekä kielitaito. Niinpä IBE pystyy käsittelemään julkaisuja yli 20 kielellä.

2.5.3. IBE:n keskeisimmät toimintamuodot

a) Dokumentointi- ja informaatiotoiminta

IBE:n keskeisenä tavoitteena on luoda riittävä pohja kasvatuksen ja koulutuksen informaatio- ja dokumentaatiotoiminnalle. Tämän tavoitteen mukaisesti se pyrkii aikaansaamaan yhteistoimintaa eri maissa toimivien kansallisten ja alueellisten keskusten kanssa, jotka harjoittavat informaatio-, dokumentaatio- ja tutkimustoimintaa koulutuksen alalla. Kun verkosto (World Network of Educational Information and Documentation Centres) vähitellen saadaan aikaan, yhdessä maassa suoritettu informaation keruu ja analysointi tulee myös muiden käytettäväksi. IBE julkaisee myös luettelon näistä keskuksista. Erityisesti pyritään kehittämään ja voimistamaan kehitysmaissa toimivia keskuksia ja Unescon alueellisia kasvatuskeskuksia Afrikassa (Dakar), Aasiassa (Bangkok), Latinalaisessa Amerikassa (Santiago) ja Arabimaissa (Beirut).

IBE:n kirjasto, ennen sen tuloa Unescon osaksi, käsitti noin 100 000 volyymiä, mutta kokoelma oli hyvin epätasainen johtuen lähinnä siitä, että se saatiin pääasiallisesti vaihtoina ja lahjoituksina. Tällä hetkellä koelmiin pyritään liittämään ensisijassa julkaisut, jotka valaisevat eri jäsenmaissa tapahtuvaa muutosta ja kehitystä, niiden koulutuspolitiikkaa ja koulutuksen innovaatioita sekä vertailevaa kasvatustiedettä. Kirjastoon tulee säännöllisesti yli 700 aikakauslehteä eri puolilta maailmaa, jotka analysoidaan ja indeksoidaan. Tärkeimmät siirretään microfilmeille. Muut julkaisut säilytetään vain muutaman vuoden ajan. Kirjastosta kehitetään lähivuosien aikana kasvatustieteen dokumentaatiokeskus, joka tulee käyttämään hyväksi tietokonepohjaisia informaatiopalvelujärjestelmiä. Tätä toimintaa varten IBE on kehittänyt kansainvälisen kasvatus- ja koulutusterminologian luettelon ("tesauruksen"), jota käytetään sekä tietojen syöttämisessä että tulostamisessa. Yli 2000 hakusanaa käsittävä IBE-tesaurus on saatavana tällä hetkellä englannin ja ranskan kielisinä, mutta se ilmestyy myöhemmin myös espanjan, venäjän ja saksan kielellä. Monikielinen tesaurus mahdollistaa kansallisten järjestelmien liittymiseen IBE:n keskustiedostoon.

Uutta muotoa informaatiopalvelussa edustaa tiivistelmäpalvelu (Co-operative Educational Abstracting Service, CEAS), joka on toiminut vuodesta 1971 lähtien. Järjestelmään osallistuvat maat (yli 60 maata) laativat englannin tai ranskan kielisiä tiivistelmiä tärkeistä alan dokumenteista (komiteamietinnöt, lait, asetukset jne.). Tiivistelmät pyritään laatimaan niin, että ne antavat riittävän tiedon (n. 4 sivua) ilman että tarvitsee tutustua alkuperäiseen dokumenttiin, joka saattaa usein olla vaikeasti saatavissa tai kirjoitettu suhteellisen vähän levinneellä kielellä. Suomi on ollut mukana alusta alkaen ja toiminnasta vastaa Kasvatustieteiden tutkimuslaitoksen tiedotus- ja palveluosasto.

IBE julkaisee tiivistelmät englannin ja ranskan kielisinä (n. 3500 painosmäärä kummassakin kielessä). Vuonna 1972 julkaistiin n. 200 tiivistelmää. Vuonna 1976 arvellaan tiivistelmien määrän nousevan 1000-1500. Uutta toimintamuotoa CEAS-järjestelmässä edustaa maaprofiili-sarja, joka antaa tiivistettyä tietoa eri maiden koulutusjärjestelmistä. Kokemus on osoittanut, että laajat koulutusjärjestelmien kartoitukset eivät läheskään aina ole paras informaationvälitystapa. Niiden valmistaminen vie tavallisesti useita vuosia, joten osa tiedostosta on vanhentunutta jo ilmestyessään. IBE:n abstraktipalvelu on aloittanut kokeellisesti lyhyiden "maaprofiilien" (country profile) julkaisemisen. Kukin profiili sisältää tietyn maan koulutusjärjes-

telmästä keskeiset tiedot ja tilastot. Suunnitelmiin kuuluu julkaista suunnilleen 60 profiilia vuodessa, joten kunkin maan profiili ilmestyisi joka toinen vuosi. Tulevaisuudessa tietokoneet mahdollistavat kuitenkin profiilien julkaisemisen vuosittain. Ne sisältäisivät viimeisimmän tiedon, joka saattaa olla täysin ajan tasalla ilmestymishetkellään.

IBE:n julkaisujaosto toimittaa suuren joukon aikakauslehtiä ja muita julkaisuja. Koska kansainvälisen kasvatuskongressin valmistelu ja järjestäminen on IBE:n keskeinen tehtävä, monet julkaisut heijastavat kongressien teemoja. Kongressien työdokumenttien, raporttien ja suositusten lisäksi, jotka julkaistaan englanniksi, ranskaksi, venäjäksi ja espanjaksi, kongressin teemoista ilmestyy monografeja sarjassa "Studies and Surveys in Comparative Education". Viimeaikaisesta mainittakoon: *Wastage in education: a world problem, A statistical study of wastage at school, Initiatives in education: a world profile for 1971-1972.*

Vuoden 1972 alusta lähtien on IBE julkaissut sarjaa nimeltä "Experiments and Innovations in Education". Siinä on ilmestynyt mm. seuraavat julkaisut: *The TEVEC case: an experiment in adult education using the multimedia system, A school readiness project, Innovation in reading in Britain, Understanding change in education: an introduction.*

Ainoa IBE:n aikaisemmista julkaisuista, joka ilmestyy edelleen (tosin muuttuneella nimellä vuodesta 1971 lähtien), on "Educational Documentation and Information". Kussakin numerossa käsitellään nykyään tiettyä teemaa. Tämä bibliografia ilmestyy neljästi vuodessa ja kussakin numerossa on 400-500 lähdeviitettä, joista n. 200 varustettuina lyhyellä tiivistelmällä. Teemoista mainittakoon: koulutuksen rahoitus, oppilaiden sosiaalinen tausta ja heidän menestymismahdollisuutensa koulussa, opinto-ohjaus, ammatinvalinnanohjaus, koulutus maaseudulla, evaluaatio, koulutus ja mielenterveys, tekninen ja ammatillinen koulutus, innovaatio keskiasteen koulutuksessa. Tulevia teemoja tulevat todennäköisesti olemaan: evaluaatio, katsaus Itä-Euroopan sosialistisiin maihin, esikoulukasvatus, vapaamuotoinen opiskelu, opettajan rooli ja asema, opettajankoulutuksen innovaatio. Julkaisu ilmestyy englannin ja ranskan kielellä ja painos lähes 3000.

Kansainvälinen kasvatusnäyttely on muutosvaiheessa. Siitä pyritään kehittämään nykyaikaisia audiovisuaalisia välineitä hyväksi käyttäen teho- ja havainnollinen näyttely, joka kuvastaa jäsenmaissa tapahtunutta kehitystä ja innovaatiota. Näyttelyssä on jäsenmailla aikaisemmin ollut omat osastonsa, joissa ne ovat esitelleet koulutuksensa organisaatiota ja sisäl-

töä. Läheskään kaikille maille ei kuitenkaan ole riittänyt tilaa näyttelyhuoneistossa. Kansainvälinen kasvatusnäyttely pyritään nyt rakentamaan aihepiirien ja teemojen pohjalle. Tällöin entistä useammat maat voivat lähettää siihen aineistoa. Näyttelyn audiovisuaalinen aineisto monistetaan, jotta se voisi palvella myös IBE/Unescon aluellisia alakeskuksia Singaporessa, Bangkokissa, Santiagossa, Dakarissa ja Beirutissa.

IBE on solminut sopimuksen World Council for Comparative Education Societies järjestön kanssa, jonka sihteeristö Liaison Office for Comparative Education toimii IBE:n tiloissa. Läheistä yhteistoimintaa on myös International Schools Association-järjestön kanssa.

b) Tutkimustoiminta

IBE harjoittaa kansainvälistä tutkimustoimintaa neuvoston määrittelemillä alueilla. Eräs painopistealue on jatkuva tutkimus koulutuksen ja kasvatuksen alueella tapahtuvasta muutoksesta ("How change is brought about in education"). Asiantuntijapaneeli pyrkii tapaustutkimusten perusteella tekemään yleisiä johtopäätöksiä innovaatiotapahtumasta. IBE analysoi myös kansainvälisen kasvatuskongressin suosituksia neljän vuosikymmenen ajalta. Yhteistyössä International Baccalaureate Office:n kanssa IBE tutkii missä määrin on tarvetta kehittää laaja-alaista keskiasteen opetussuunnitelmaa ja kansainvälistä tutkintojärjestelmää. Tutkimukset julkaistaan IBE:n sarjassa "Experiments and innovation in education".

Tärkeimmän osan IBE:n tutkimustoiminnasta muodostaa kuitenkin se selvitys- ja tutkimustyö, joka liittyy kansainvälisen kasvatuskongressin valmisteluun ja järjestämiseen. Valmisteluun liittyy perinteellisesti jäsenmaille lähetettävät kyselylomakkeet. Vastaukset analysoidaan ja ne muodostavat pohjan konferenssin työdokumenteille ja myöhemmille julkaisuille.

c) Kansainvälinen kasvatuskongressi

Kansainvälinen kasvatuskongressi (International Conference on Education) järjestettiin aluksi vuosittain, mutta vuodesta 1971 lähtien joka toinen vuosi. 34. kongressi pidettiin Genevessä syyskuussa 1973. Kongressin tarkoituksena on antaa jäsenmaita edustaville kouluviranomaisille tilaisuus keskustella kaikkia maita kiinnostavista koulutusongelmista. Kongressi käsittelee tavallisesti kahdenlaisia asioita: erityiskysymystä, joka on kongressin teema, ja pääasiallisia kehityslinjoja jäsenmaissa kongressin väl kautena. Työskentelynsä lopussa kongressi esittää teemaa käsittelevän suosituksen jäsenmaille.

Vuonna 1971 järjestettyyn 33. kongressiin osallistui 90 jäsenmaan delegaatiot ja lisäksi 3 hallitusta ja 29 kansainvälistä järjestöä lähettivät havainnoitsijan. Osanottajia oli kaikkiaan 237, joista 12 oli opetusministeriä ja 11 varaopetusministeriä. Kongressin hyväksymä suosituslauselma oli järjestyksessä 67. Vuoden 1971 kongressin teema oli "Oppilaiden sosiaalinen tausta ja heidän menestymismahdollisuutensa koulussa", v:n 1973 kongressin teema oli "Kasvatuksen, koulutuksen ja työn väliset suhteet kiinnittäen erityistä huomiota keskiasteen koulutukseen, sen tavoitteisiin, rakenteeseen ja sisältöön", vuoden 1975 teema tulee olemaan "Opettajan muuttuva rooli ja sen vaikutus opettajankoulutukseen ja jatkokoulutukseen" ja todennäköisesti vuonna 1977 tullaan käsittelemään aihetta "Koulutusjärjestelmien uudistamisen aiheuttamat informaatio-ongelmat kansallisella ja kansainvälisellä tasolla". Kasvatuskongressin valmisteluun osallistuvat IBE:n lisäksi muut Unescon erityisjärjestöt, erityisesti ILO, FAO ja WHO.

Kansainvälisen kasvatuskonferenssin saatua yhä laajemmat mittasuhteet on sen organisointiin jouduttu kiinnittämään erityistä huolta. Konferenssin pääteema on pyritty valmistamaan runsaan dokumenttiaineiston avulla. Vuoden 1973 konferenssia varten valmistui laaja tutkimus Learning to be eli ns. Fauren raportti. Tutkimukset ja raportit ovat antaneet hyvän pohjan konferenssin komissio-osaston työlle. Pulmallisempi on yleiskokouksen työn organisointi. Kun otsikkona on Major Trends, niin jäsenmaat ovat, kirjallisten raporttiansa lisäksi, esittäneet laajahkoja selostuksia koulutusolojensa kehityksestä. Vuoden 1975 konferenssia varten kunkin jäsenmaan tulee ennakolta ilmoittaa kolme tai neljä asiaa, joita se pitää tärkeimpinä. Tällä pyritään yleiskokouksen keskustelujen jäsentämiseen aihepiireittäin tapahtuvaksi.

Huomionarvoista on, että kansainvälinen kasvatuskonferenssi toimii samalla tehokkaana informaatiotilaisuutena. Delegaatiot tuovat yleensä mukanaan melkoisen määrän kirjallista informaatiota. Tämä jaetaan kongressin aikana ja IBE toimittaa myöhemmin järjestöille ja keskuksille eri puolilla maailmaa.

2.6. International Institute for Educational Planning (IIEP)

Laitoksen tehtävänä on toimia keskuksena, joka tutkii ja järjestää koulutussuunnittelua koskevaa koulutusta. Sen tarkoituksena on auttaa jäsenmaita yhteiskunnallisessa ja taloudellisessa suunnittelussa lisäämällä tietoa koulutussuunnittelusta ja kouluttamalla päteviä asiantuntijoita tälle alalle. Tilapäisissä tiloissa toiminut laitos saanee toimikaudella 1973-74 käytettäväkseen sille varta vasten rakennetut tilat.

IIEP järjestää tällä hetkellä vuosittain n. 10 kuukautta kestävästä kurs- sin, johon ottaa osaa 40 henkilöä. Tämän lisäksi järjestetään lyhyempiä jatkokoulutuskursseja (2-6 viikkoa). Tietoa jaetaan myös julkaistujen rap- porttien avulla.

Tutkimustoiminnassa IIEP toimii yhteistyössä alueellisten keskusten ja IBE:n kanssa. Tutkimustehtävään kuuluvat mm. erilaisten koulutusjär- jestelmämallien esittelemine, evaluaatiotoiminta, koulupiirisuunnittelun rationalisoiminen, kustannus-hyötyanalyysit, elinikäisen koulutuksen suun- nittelu ja kouluhallinnon modernisoiminen.

Laitoksen budjetti kaudelle 1971-72 oli 1 200 000 dollaria ja kaudel- le 1973-74 1 187 200 dollaria. Laitoksessa työskentelee johtaja, tutkimus- toimen johtaja, 12 tutkijaa ja 15 tutkimuksen apuhenkilöä.

2.7. UNESCO:n toiminta tieteen alalla

UNESCO pyrkii saattamaan tieteen saavutukset koko ihmiskunnan käy- tettäväksi. Tätä tarkoitusta edistämään on UNESCO:n yleiskokous hyväksy- nyt v. 1972 UNISIST-järjestelmän luomisen. UNISIST on maailmanlaajuinen informaatiojärjestelmä. Sen tarkoituksena on saattaa tieteellinen ja tek- nologinen tietous kaikkien kansojen käytettäväksi. UNESCO toimii yhteis- työssä ICSU:n (International Council of Scientific Unions) kanssa informaa- tioprojektin toteuttamiseksi. Jo alussa hylättiin ajatus valtavasta kes- kustoimistosta. Sen sijaan pyritään luomaan desentralisoitu informaatio- verkosto standardisoimalla tiedonvälitystä koskevat symbolit ja muodot. Tämä on erittäin toivottavaa, koska tiedonvälityksen standardisoiminen on välttämätöntä tietokonepohjaisessa informaatiopalvelussa.

Tieteellisen yhteistoiminnan alalla UNESCO on käynnistänyt laajoja projekteja kuivien alueiden ongelmien tutkimiseksi (v:sta 1965 on toiminut useita projekteja kymmenvuotisen International Hydrological Decade-ohjelman puitteissa), meren tutkimiseksi (Intergovernmental Oceanographic Commission ja sen meritutkimusasemajärjestelmä IGOSS, Intergrated Global Ocean Station System) ja luonnonkatastrofien tutkimiseksi. Vuosina 1973-74 teemana on ihminen ja biosfääri (Man and the Biosphere) ilmakehän ja ilman saastumisen tutkimiseksi. Projektiin kuuluu 12 kansainvälistä tutkimusta.

Tiedeasioista UNESCO tiedottaa yleisten tiedotuslehtiensä lisäksi neljä kertaa vuodessa ilmestyvässä aikakauslehdessä "Impact of Science on Society".

2.8. UNESCO:n toiminta kulttuurin alalla

UNESCO:n toimintalinjoja kulttuurin alalla määritteli v. 1970 Venetsiassa kokoontunut kansainvälinen kulttuuripolitiikkaa käsitellyt konferenssi. Kokoukseen osallistui 88 maan edustajat, joista 39 oli ministereitä. Kulttuuri nähdään keinona, jonka avulla yksilö löytää juurensa, identiteettinsä ja itsenäisyytensä. Kokous katsoi, että viranomaisilla on velvollisuus järjestää mahdollisuus kulttuuripalveluksiin, että kulttuurikehitys on oleellinen osa yleistä kehitystä ja että kaikki kulttuurit ovat samanarvoisia. On koulutettava spesialisteja ja kehitettävä keinoja (mm. tilastoja) kulttuurin kehittymisen analysoimiseksi. Kokous suositteli, että olisi järjestettävä alueellisia ministeritason kokouksia kulttuurikehityksen tukemiseksi. Eurooppalainen kokous järjestettiin v. 1972 Helsingissä.

UNESCO:n rooli kulttuurimonumenttien pelastamiseksi on ollut huomattava. Tunnetuin on varmaan Assuanin padon rakentamisen aiheuttama Abu Simbelin kahden temppelin purkaminen ja siirtäminen vesimassojen alta. Projekti maksoi 20 miljoonaa dollaria ja sitä tuki lahjoituksin 50 maata. Jaavan saarella restauroidaan yli 1 100 vuotta vanhaa mahtavaa Bodobudurin rakennuskompleksia. Muita kohteita ovat mm. Parthenon Kreikassa, Palmyra ja Krak des Chevaliers Syyriassa ja Maya-temppeli Meksikossa.

UNESCO on julkaisutoiminnallaan pyrkinyt edistämään erilaisten kulttuurien tuntemusta. Esimerkkejä tästä ovat 6-niteinen ihmiskunnan historia (History of Mankind), jota 18 vuoden ajan valmisti yli 1000 asiantuntijaa 62 maasta. Vuoteen 1973 mennessä oli ilmestynyt 9 painosta 8 kielellä. Vastaavanlaisia suuryrityksiä ovat Afrikan yleishistoria, jonka ensimmäiset niteet ilmestyvät vuosina 1975-76. Latinalaisen Amerikan kulttuureja käsittelevä katsaus julkaistiin viiden vuoden valmistelujen jälkeen 1970-luvun alussa. Se käsittelee kirjallisuutta, kuvaamataiteita, teatteria, arkkitehtuuria, musiikkia ja kaupunkisuunnittelua.

Vuonna 1973 UNESCO aloitti 10-vuotishjelman, jonka tarkoituksena on edistää afrikkalaisia kieliä ja suullista perinnettä. Pyrkimyksenä on kerätä ja tutkia afrikkalaista suullista perinnettä, jotta lisätäisiin tietoutta afrikkalaisista instituutioista, tavoista ja arvoista. Lisäksi pyritään kehittämään afrikkalaisista kielistä välineitä kulttuurin kehittämiseksi ja elinikäisen koulutuksen antamiseksi.

UNESCO edistää tietoisesti eri kulttuurien kirjallisuuden kääntämistä. Yli 250 teosta on ilmestynyt käännöshjelman puitteissa. UNESCO pitää myös luetteloa kaikista käännöksistä (Index Translationum). UNESCO tukee myös muiden taiteen alojen kansainvälistä yhteistoimintaa.

2.9. UNESCO:n dokumentaatio- ja tiedotustoiminta

Tarkoituksenmukainen suunnittelu edellyttää ajan tasalla olevaa tietoa-aineistoa. YK julkaisee tilastollista vuosikirjaa (Statistical Yearbook) ja UNESCO:n tilasto-osasto oman alansa tilastollista vuosikirjaa (Unesco Statistical Yearbook). Study Abroad-oppaita on ilmestynyt lähes 20 laitosta.

Tiedotustoimisto (Office of Public Information) julkaisee kuukausijulkaisua "Unesco Courier" viidellätoista kielellä ja kuukausittain ilmestyvää "Unesco Chronicle" neljällä kielellä. Joukkotiedotusvälineille tarkoitettu "Unesco Features" ilmestyy myös usealla kielellä. Myös Suomessa on lehdistöpalvelu järjestetty. Neljä kertaa vuodessa ilmestyy "Prospects" aikakauskirja. Se sisältää artikkeli- ja mielipideosaston, teemaosaston, jäsenmaiden koulutuksen kehitystä kuvaavan osaston ja bibliografisen osas-

ton, joka sisältää tietoja filmeistä, kirjoista, raporteista ja kokouksista. IBE julkaisee neljä kertaa vuodessa dokumenttijulkaisun "Educational documentation and information", jonka numerot ovat ns. teemanumeroita. Neljä kertaa vuodessa ilmestyvät myös aikakauslehdet "Impact of Science on Society" ja "International social science journal". Vastikään on alkanut ilmestyä aikakauslehti "Cultures".

UNESCO tuottaa jatkuvasti myös radio-ohjelmia ja filmejä ja elokuvia televisiota varten.

2.10. UNESCO:n yhteistoiminta muiden kansainvälisten elinten kanssa

UNESCO toimii läheisessä yhteistoiminnassa yli 300 kansainvälisen ei-hallitustason yhteisön kanssa. Näitä järjestöjä oli v. 1971 kaikkiaan lähes 2500. Unescon kanssa yhteistoiminnassa toimivat järjestöt jakautuvat kolmeen ryhmään: A- ja B-ryhmiin kuuluvat järjestöt antavat lausuntoja UNESCO:n ohjelmaluonnoksista. Jotkut niistä saavat tukea toimintaansa ja suorittavat erilaisia erityisprojekteja. Taloudellisen tuen määrä 1973-74 oli 2 miljoonaa dollaria. Tällaisia järjestöjä ovat mm. International Council of Scientific Unions (ICSU), International Council of Museums, The World Federation of Teachers Unions, International Association of Universities, International Federation of Modern Language Teachers, World Organization of Early Childhood Education. C-järjestöt informoivat UNESCO:a jatkuvasti toiminnastaan ja saavat vastavuoroisesti tietoa UNESCO:n toiminnasta.

UNESCO ja OECD ovat v. 1963 solmineet sopimuksen, jonka puitteissa ne pitävät toisensa tietoisina kummankin toiminnasta vaihtamalla kirjallisia dokumentteja ja järjestämällä keskinäisiä neuvotteluja tarpeen vaatiessa. UNESCO ja Euroopan talousyhteisö ovat v. 1964 sopineet vastaavanlaisesta yhteistoiminnasta, joka käsittää informaation vaihdon, havainnoitsijoiden osallistumisen teknisluonteisiin kokouksiin, yhteiset työryhmät jne. Myös Euroopan kulttuuriyhteistyön neuvoston (CCC) kanssa on UNESCO:lla vastaavaa yhteistoimintaa.

3. POHJOISMAINEN KULTTUURIYHTEISTYÖ

3.1. Lyhyt historiallinen katsaus

Pohjoismaisella kulttuuriyhteistyöllä on pitkät perinteet. 1920-luvulla perustettiin Pohjola-Norden yhdistykset, jotka ovat luoneet pohjaa laajemmalle ja monipuolisemmalle yhteistyölle, jollainen on ainutlaatuista maailmassa. Vuonna 1946 pidetyn ministerikokouksen päätöksen mukaisesti pohjoismainen kulttuuritoimikunta (Nordiska kulturkommissionen, NKK) aloitti toimintansa. Sen työ käsitti kolme pääaluetta: tutkimuksen ja korkeamman opetuksen, kouluopetuksen, kansansivistyksen ja kulttuurin. Hallitustasolla esiintyi kontakteja jo 1920- ja 1930-luvuilla. Eduskuntatasolla yhteistyö käynnistyi, kun pohjoismaiden neuvosto (Nordiska rådet) piti ensimmäisen istuntonsa v. 1953. Vuosittain kokoontuviin istuntoihin ottaa osaa hallituksen edustajia ja 78 eduskuntien valitsemaa edustajaa. Vain jälkimmäisillä on äänioikeus. Kulttuuriasioita käsittelee sivistysvaliokunta.

Pohjan Pohjoismaiden viralliselle yhteitoiminnalle loi nk. Helsingin sopimus vuodelta 1962. Siinä perustettiin viisi jaostoa, joista kulttuuri-jaos käsittelee mm. opettaja- ja oppilasvaihtoja, todistusten ja tutkintojen kelpoisuutta ja koulutoimen harmonisoimista. Pohjoismaiden neuvosto suosittelee 18. istunnossaan v. 1970 kulttuurisopimuksen valmistelun aloittamista sekä uudisti suosituksensa 19. istunnossaan. Sopimus allekirjoitettiinkin Helsingissä 15.3.1971 ja se astui voimaan vuoden 1972 alusta.

3.2. Kulttuuriyhteistyön rakenne ja muodot

Sopimuksen tarkoituksena on 1. artiklan mukaan "lujittaa ja tehostaa sopimuspuolten välistä yhteistyötä laajasti käsitetyn kulttuurin alueella kehittämällä edelleen pohjoismaista kulttuuriyhteyttä ja lisäämällä maiden koulutukseen, tutkimukseen ja muuhun kulttuuritoimintaan tekemien sijoitusten kokonaisvaikutusta yhteisen suunnittelun, yhtenäistämisen, yhteistoi-

minnan ja työnjaon avulla, sekä luoda käytännölliset edellytykset hyvin toimivalle yhteistyölle." Toisessa artiklassa todetaan, että sopimuksen tarkoituksena on myös luoda pohja yhtenäistetyille osallistumiselle kansainväliseen kulttuuriyhteistyöhön.

Yhteistyöeliminä ovat Pohjoismaiden ministerineuvosto (Nordiska minister-rådet), jonka koostumus vaihtelee käsiteltävistä asioista riippuen. Kulttuuriyhteistyön ollessa kyseessä opetusministerit tekevät päätökset. Ministerineuvostoa avustavat virkamieskomitea (Ämbetsmannakommitté) ja Pohjoismaiden kulttuuriyhteistyön sihteeristö (Sekretariatet för nordiskt kulturellt samarbete). Ministerineuvosto asettaa komiteoita ja työryhmiä erityisteh- täviä varten. Sopimuksen mukainen yhteistyö tapahtuu Pohjoismaiden neuvoston myötävaikutuksella. Ministerineuvosto käsittelee budjetin yhdessä Pohjoismaiden neuvoston sivistysvaliokunnan kanssa ja niillä on myös muissa asioissa yhteisiä kokouksia.

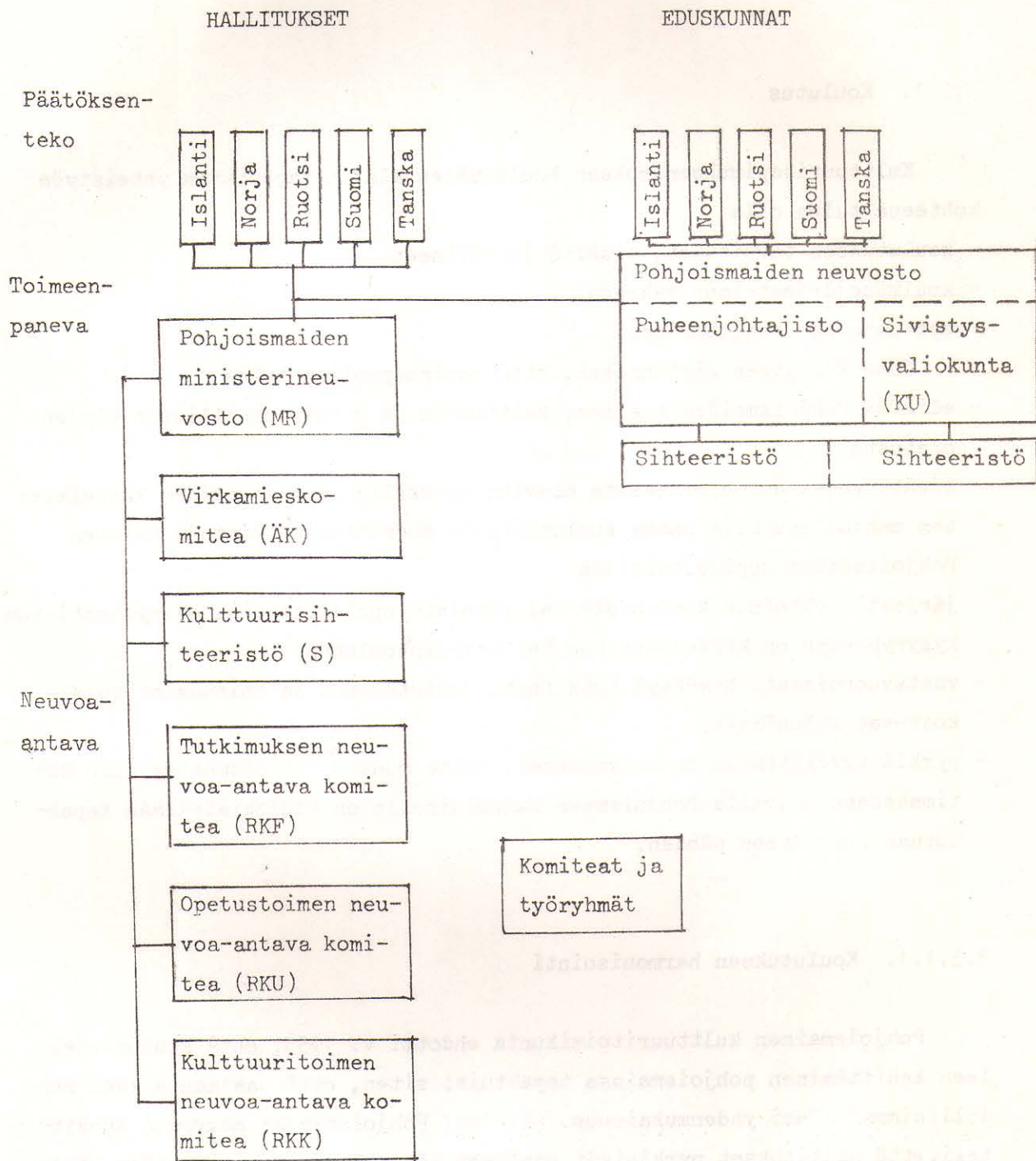
Virkamieskomiteaan kuuluu yksi hallituksen nimittämä jäsen kustakin maasta. Suomea edustaa osastopäällikkö Kalervo Siikala (varamiehenä kulttuurisihteeriksi Matti Gustafson). Komitean puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja valitaan vuodeksi kerrallaan. Komitea voi esittää selvityksiä ja asettaa työryhmiä.

Pohjoismaisen kulttuuriyhteistyön sihteeristö, joka sijoitettiin Kööpenhaminaan, avustaa ministerineuvostoa ja virkamieskomiteaa sekä huolehtii neuvoa-antavien komiteoiden ja Pohjoismaisen kulttuurirahaston (Nordiska kulturfonden) sihteerin tehtävistä. Sihteeristö antaa myös Pohjoismaiden neuvoston eri elimille niiden pyytämiä asiatietoja sekä suorittaa muita vastaavia tehtäviä.

Sihteeristön johtajana toimii ministerineuvoston valitsema päällikkö (1.1.1972 lähtien päällikkönä on toiminut Magnus Kull). Häntä avustaa kolme jaostonjohtajaa, joiden vastuualueita ovat opetus, tutkimus ja muu kulttuuritoiminta. Sihteeristössä työskentelee tällä hetkellä vähän yli 20 henkilöä. Sihteeristö julkaisee tiedotuslehteä "Meddelelser", jota voi maksutta tilata sihteeristöstä.

Ministerineuvosto on asettanut kolme neuvoa-antavaa pysyväiskomiteaa, joiden toiminta-alueet ovat samat kuin edellä mainitut jaostot. Niihin kuuluu yhteensä n. 50 eri alojen asiantuntijaa.

Pohjoismaisen kulttuuriyhteistyön organisaatiota havainnollistaa seuraava kuvio.

KUVIO 4. Pohjoismaisen kulttuuriyhteistyön organisaatio (Lähde: Kultur i Norden)

3.3. Yhteistyö eri aloilla

3.3.1. Koulutus

Kulttuurisopimuksen mukaan koulutuksen alalla tapahtuvan yhteistyön kohteena tulee olla

- koulutuksen tavoitteet, sisältö ja välineet
- koulutusjärjestelmän rakenne
- opetustoimen kehittäminen

Tämä merkitsee käytännössä, että sopimuspuolten tulee

- edistää Pohjoismaiden kielten, kulttuurin ja yhteiskunnallisten olojen opetusta
- lisätä yhdestä Pohjoismaasta olevien opiskelijoiden ja muiden kansalaisten mahdollisuuksia saada koulutusta ja suorittaa tutkintoja toisten Pohjoismaiden oppilaitoksissa
- järjestää yhteistä koulutusta tai yhteisiä oppilaitoksia, erityisesti kun kysymyksessä on korkeatasoinen tai erikoiskoulutus
- vastavuoroisesti hyväksyä tutkinnot, osatutkinnot ja opintosuorituksia koskevat säännökset
- pyrkiä tyydyttämään ne toivomukset, joita muussa Pohjoismaassa kuin kotimaassaan asuvalla Pohjoismaan kansalaisella on äidinkielellään tapahtuvaan opetukseen nähden.

3.3.1.1. Koulutuksen harmonisointi

Pohjoismainen kulttuuritoimikunta ehdotti v. 1955, että koulun edelleen kehittäminen pohjoismaissa tapahtuisi siten, että saadaan aikaan mahdollisimman suuri yhdenmukaisuus. V. 1967 Pohjoismaiden neuvosto suosittelee, että hallitukset pyrkisivät edelleen lähentämään Pohjoismaiden koulusäädöksiä, ottaen erityisesti huomioon opetuksen sisällön. V. 1968 ilmentyi ensimmäisenä askeleena Sixten Marklundin tekemä selvitys oppivelvollisuuskoulusta Pohjolassa (Den obligatoriska skolan i Norden, Nordisk utredningsserie 1968: 14). Kulttuuritoimikunta sai samana vuonna tehtäväksi laatia suunnitelman harmonisointityöksi 3-5 vuoden ajalle. Työryhmä julkaisi raporttinsa 1970 (Indstillning om harmonisering af skolordningene i de nordiske lande, Nordisk utredningsserie 9/70). V. 1970 päätettiin

raportin pohjalta aloittaa harmonisoimistyö kahdella alueella: englanti ja matematiikka peruskouluasteella. Palkattiin kaksi asiantuntijaa matem. Sten Malmström myöh. Bård Harboe ja engl. Björg Gudem sekä kummankin avuksi pohjoismainen referenssiryhmä. Vuodenvaihteessa 1971-72 Pohjoismaisen kulttuuritoimikunnan toiminta lakkasi ja siksi harmonisoimistyön jatkaminen siirrettiin Pohjoismaisen kulttuuriyhteistyön sihteeristölle.

Harmonisoinnin lähtökohtina ovat olleet seuraavat näkökohdat:

- Pohjoismaiden välillä on olemassa suhteellisen vahva kulttuuripoliittinen yhtenäisyys. Kun nämä pidentävät oppivelvollisuutta tavoitteenaan aikaansaada kaikille yhtenäinen peruskoulu, on tärkeätä että kehitys kulkee samaan suuntaan. Mikäli oppisisällöt pääpiirteittäin ovat yhtenäiset, se takaa jatkuvan kulttuuriyhtenäisyyden.
- vapaat työmarkkinat ovat lisänneet liikkuvuutta yli rajojen. Suuri määrä oppilaita siirtää koulunkäyntinsä maasta toiseen. On tärkeätä, että he eivät kohtaa liian suuria sopeutumisvaikeuksia uudessa ympäristössään.

Aluksi suunniteltiin yhtenäistä pohjoismaista koulujärjestelmää harmonisointityön tavoitteeksi. Silloin korostettiin ennen kaikkea ulkonaista struktuuria. 1960-luvulla tapahtunut kehitys on kulkenut samaan suuntaan vaikkei sitä ole aktiivisesti kehitetty yhtenäisistä pohjoismaisista lähtökohdista käsin. Harmonisointityön tavoitetta onkin muutettu siten, ettei korosteta yhtäläisyyttä vaan pyrkimystä välttää tarpeettomia eroja ja ilmeisiä erilaisuuksia maitten välillä. Siten mielenkiinto siirtyi ulkonaisesta sisäiseen strukturiin. Ajatus oli, että mikäli olisi mahdollista aikaansaada samanlaatuinen, ei kuitenkaan identtinen sisäinen strukturi, olisi myös mahdollista aikaansaada pedagogista yhteistyötä, johon sisältyy yhteinen tutkimus- ja kehitystyö. Myös yhteisiä oppimateriaali- ja opettajan-koulutuskysymyksiä on tarkoitus käsitellä.

Konkreettinen työ aloitettiin englannin kielen ja matematiikan opetus-suunnitelmien osalta. Englannin ja matematiikan harmonisoitujen kehysuunnitelmien (ramplan) ohjelma käsitti neljä kohtaa:

- laaditaan luonnos pohjoismaisiksi kehysuunnitelmiksi
- arvioidaan mahdollisuuksia toteuttaa edotus oppimateriaalia ajatellen
- tehdään yleiskatsaus ko. alojen tutkimus- ja kehitystyöstä
- arvioidaan opettajain perus- ja jatkokoulutusta siitä näkökulmasta täytävätkö ne tyydyttävästi kehysuunnitelmien asettamat vaatimukset.

Laaditut kehysuunnitelmat olivat alkuvaiheessa lausunnolla pohjoismaissa. Arvostelusta voitiin päättää, että todellista harmonisointia oli todettavissa ja että kehysuunnitelmat voitaisiin asettaa jatkuvan harmo-

nisointityön perustaksi.

Kehyssuunnitelmia käytettiin ensisijaisesti, jotta voitaisiin tunnistaa yhteisiä ongelmia ja tehdä aloitteita niiden ratkaisemiseksi. Kansallisesti ne voivat palvella kehitystyön viittana. Mikäli tehtävät uudistukset pysyvät kehysuunnitelmien puitteissa, tapahtuu harmonisointia.

Pohjoismainen panos ei tällä hetkellä tähtää enää niinkään kansallisten opetussuunnitelmien harmonisointiin, vaan aloitteen tekemiseksi yhteiseen kehitys- ja informointityöhön, joka varmistaa riittävän yhdensuuntaisen kehityksen.

Äskettäin on toteutettu tutkimus- ja kehitysprojekti, joka koski matematiikassa hitaasti edistyviä oppilaita (MULE-projekti). Tarkoitus on myös perustaa informaatiopalvelu. Sen tavoitteena on jatkuvasti seurata kehitystä jokaisessa maassa. Tämä työ saanee aikaan jatkuvan informaationvaihdon Pohjoismaiden välillä, ja luo pohjan uusille yhteisille tutkimus- ja kehitysprojektille. Uudet vuonna 1973-1974 toteutettavat projektit koskevat luontoonorientoivia oppiaineita, toista vierasta kieltä, erityisopetusta ja esikoulua. Työskentely on suunniteltu tapahtuvan aikaisemmasta poikkeavalla tavalla. Ensimmäisenä vaiheena tapahtuu kartoitus. Se voi antaa informaatiota opetuksen laajuudesta, suuntauksesta ja ongelmista. Kartoitus kattaa myös tutkimus- ja kehitystyön. Tämä kartoitus tähtää informaation antamiseen avainongelmista ja yhteisten tutkimus- ja kehitysprojektien aloittamiseen.

Yhteiset projektit voidaan perustaa yhdessä maassa jo aloitettuun projektiin, johon liitetään uusia ongelmia. Voidaan myös tehdä aloite uusien projektien käynnistämisestä. Niiden valmistelu voi tapahtua tietyssä maassa, jossa toimii projektin pohjoismainen referenssir ryhmä. Maiden välinen työnjako voi myös tulla kysymykseen.

Lähiaikojen toiminta keskittyy todennäköisesti seuraaville alueille:

- esikoulu
- hitaasti edistyvät oppilaat
- erityisopetus
- lukiokoulun ammattiopetus

3.3.1.2. Muu toiminta opetuksen alalla

Kungälvissä on v:sta 1968 lähtien toiminut Pohjolan kansanakatemia (Nordens folkliga akademi), joka järjestää erilaisia kursseja erityisesti

vapaan kansansivistystyön alalla. Århusissa järjestetään v:sta 1957 lähtien koulutusta journalisteille. Kotitalouskoulutusta järjestetään eri yliopistopaikkakunnilla linjoittain (Nordiska hushållshögskolan, 1963). Edelleen pidetään kieli- ja kirjallisuuskursseja ja yliopistotasoisia historiakursseja. Suunnitteilla on myös aloittaa konservaattoreiden yhteis-pohjoismainen kokous.

Pohjoismaiden kesken on voimassa sopimus tutkintojen kelpoisuudesta tietyillä aloilla.

3.3.2. Tutkimus

Tutkimuksen alalla tapahtuvan yhteistoiminnan kohteena tulee kulttuurisopimuksen mukaan olla:

- tiedottaminen tutkimustoiminnasta ja -tuloksista
- yhteiset tutkimussuunnitelmat
- yhteiset tutkimuslaitokset
- tutkimuksen organisaatio
- kansallisten tutkimusohjelmien yhtenäistäminen

Sopimuspuolten tulee siten edistää tutkijoille tarkoitettujen symposioiden, konferenssien ja kokousten järjestämistä sekä yhteistä tieteellistä julkaisutoimintaa. Edelleen pyritään rohkaisemaan kahden tai useamman maan tutkijoita ja tutkimuslaitoksia entistä aktiivisempaan yhteistyöhön sekä erityisen kalliin tai erikoistuneen välineistön yhteiskäyttöön.

Pohjoismaiden välillä on pitkään ollut melko läheistä yhteistoimintaa tutkijoiden kesken, mutta tämä informaallinen yhteistoiminta on kulttuurisopimuksen ansiosta saanut vakiintuneen aseman. Systemaattisinta on ollut yhteistoiminta tekniikan alueella, jota koordinoi v. 1947 perustettu Nordforsk. Pohjoismaisen dokumentaatio- ja informaatioverkoston kehittämiseksi on perustettu v. 1971 NORDDOK (Nordiska koordineringsorganet för vetenskaplig och teknisk information och dokumentation). Yhteisiä tutkimuslaitoksia on perustettu teoreettista atomifysiikkaa (NORDITA, 1957, Kööpenhamina), merioikeutta (Nordiska institutet för sjörätt, 1963, Oslo) Afrikan ja Aasian tutkimusta (Nordiska afrikainstitutet, 1964, Upsala; Centralinstitutet för asienforskning, CINA, 1966, Kööpenhamina), vulkanologista tutkimusta (Nordiskt vulkalogiskt institut, 1973, Islanti), terveydenhoitoa (Nordiska hälsovårdningshögskolan, 1962, Göteborg), kansanrunouden tutkimusta (Nordisk institut för folkdiktning, 1959, Turku), hammaslääketiedettä (Nordiska ins-

titutet för odontologisk materialprövning, 1971, Oslo) ja kriminologiaa (Nordiska samarbetsrådet för kriminologi, 1961, Helsinki) varten. Lisäksi on yhteistoimintaa tilastoinnin (Nordiska statistiska sekretariatet, 1969, Kööpenhamina), arktisen lääketieteellisen tutkimuksen (Nordiska samarbetskommittén för arktisk medicinsk forskning, 1969, Oulu) ja kansainvälisen politiikan (Nordiska samarbetskommittén för internationell politik, 1966, Tukholma) alueilla. Ylitorniossa toimii lisäksi pohjoiskalotin ammatillinen kurssikeskus (Nordkalottens arbetsmarknadsutbildningscenter). Kesäisin on myös järjestetty pohjoismaisia tutkijakursseja. Jo varsin pitkään on toiminut pohjoismainen kesäakatemia (Nordiska sommaruniversitetet).

Useilla aloilla julkaistaan yhteispohjoismaisia tieteellisiä aikakauslehtiä.

3.3.3. Kulttuuritoiminta

Kulttuurisopimuksen mukaan kulttuuriyhteistyö on käsitettävä laajasti ja sen kohteena tulee olla:

- yleisen kulttuuripolitiikan tavoitteet, sisältö ja menetelmät
- kulttuurielämän institutionaaliset, organisatoriset ja taloudelliset alat.

Yhteistyön tulee käsittää:

- vaihtotoiminta taiteen ja muun kulttuurin alalla kahden tai useamman Pohjoismaan välillä
- arkistojen, kirjaston, museoiden, radion, television ja elokuvan sekä muiden kulttuurilaitosten tiedotustoiminta
- yleisiin kulttuuritavoitteisiin tähtäävien yhdistysten ja järjestöjen, myös nuoris- ja urheilujärjestöjen toiminnan edistäminen
- kaiken luovan ja esittävän taiteen harjoittamisen edellytysten tukeminen
- taiteenharjoittajien ja kulttuurityöntekijöiden toiminnan edistäminen Pohjoismaissa

Yhteispohjoismaisella kulttuuritoiminnalla on pitkät perinteet ja vain osa siitä tapahtuu virallisella tasolla. Konkreettisenä osoituksena musiikin ja kirjallisuuden edistämisestä on vuosittain jaettava kirjallisuuden pohjoismainen palkinto (50 000 Tanskan kruunua, v:sta 1962 lähtien) ja joka toinen vuosi jaettava musiikin palkinto (50 000 Tanskan kruunua v:sta 1965 lähtien). Vuosittain tilataan myös pohjoismainen musiikkiteos. Tarkoituksena on lisätä pohjoismaisen kirjallisuuden harrastamista tukemalla käännöstoimintaa. Säännöllisesti järjestetään vierailunäytäntöjä ja näyttelyjä.

Yhteistoiminta radion ja television alueella (Nordvision) on kiinteätä ja sitä on tarkoitus edelleen lisätä. Asiaa valmistelevan komitean mietintö ilmestyy v:n 1974 aikana.

Nuorisojärjestöjen yhteistoimintaa koordinoi v. 1972 perustettu yhteistyöneuvosto. Neuvosto tekee ehdotuksen nuorisotyöhön varattujen määrärahojen jakamisesta.

Pohjoismaiden kulttuurirahasto (1965), jolla on käytettävissä vuosittain 5 miljoonaa Tanskan kruunua, jakaa varoja tutkimusta, koulutusta ja yleistä kulttuuritoimintaa varten. Aikaisemmin pohjoismaainen kulttuuritoiminta (NKK) antoi lausunnot hakemuksista, mutta nykyään tämän tehtävän hoitavat neuvoo-antavat komiteat. Rahaston sihteerin tehtäviä hoitaa kulttuurisihteeristö.

Saamelaisten kulttuuriyhteistyötä varten on Kautakeinoon perustettu v. 1973 saamelaisinstituutti. Reykjavikissa toimii Pohjolan talo, jonka tehtävänä on edistää Islannin ja muiden Pohjoismaiden yhteistyötä.

4. EUROOPAN KULTTUURIYHTEISTYÖN NEUVOSTO (CCC)

4.1. Lyhyt historiallinen katsaus

Vuonna 1949 perustetun Euroopan neuvoston yhteydessä toimii kulttuuriyhteistyön neuvosto (Council for Cultural Cooperation, Conceil de la Coopération Culturelle, CCC), joka perustettiin vuonna 1961 hoitamaan kulttuuri- ja kasvatusalan asioita. Yhteistyön pohjana on vuonna 1954 solmittu kulttuurisopimus (European Cultural Convention), jonka Kreikka, Vatikaani, Espanja ja Suomi ovat allekirjoittaneet varsinaisten Euroopan neuvoston jäsenmaiden lisäksi. Suomi allekirjoitti kulttuurisopimuksen 23. tammikuuta 1970. Suomi on osallistunut havainnoitsijana myös mm. lakiasiain komitean toimintaan, kansanterveystyöhön ja luonnonsuojelutoimintaan. CCC:n tarkoituksena on saattaa kasvatusta ja koulutusta koskevat uusimmat ideat ja saavutukset kaikkien jäsenmaiden tietoon ja helpottaa niiden muokkaamista kunkin jäsenmaan tarpeita vastaavaksi.

CCC on pyrkinyt sopeuttamaan toimintansa niin, että se alueellisesti harmonisoi toimintansa UNESCO:n koko maailmaa kattavaan toimintaan. CCC on keskittynyt erityisesti kasvatukseen, koulutuksen ja kulttuurin laadulliseen kehittämiseen ja laadullisiin tekijöihin. Se pyrkii toiminnassaan ottamaan esille sellaisia asioita, joista on jäsenmaille selvää hyötyä, mutta ei kuitenkaan rajoitu käsittelemään vain tämän hetken ongelmia. Tilannekarttoitusten lisäksi pyritään tulevaisuuteen tähtääviin selvityksiin. Kaikki toiminta suhteutetaan jatkuvan koulutuksen periaatteeseen. CCC pyrkii erityisesti informaation ja dokumentaation kehittämiseen, jotta jäsenmaat voisivat entistä tehokkaammin vaihtaa tietoja ja kokemuksia.

Taloudellisen tuen hitaan kasvun vuoksi pyritään toimintaa entistä tarkemmin rajaamaan ja keskittämään tärkeiksi katsotuille alueille. Ns. intensifioitujen projektien avulla pyritään toimintaa tehostamaan ja tulosten saantia nopeuttamaan erityisen ajankohtaisina tai kiireellisinä pidetyillä toiminnan alueilla. Tehostamistarkoituksessa on asetettu myös projektien ohjantaryhmiä (Steering groups), jotka työvaliokunnan ja sihteeristön ohella seuraavat projektityön edistymistä ja antavat siihen virikkeitä. CCC:n toiminnassa tullaan lähivuosina keskittymään seuraaville aloille:

- jatkuva koulutus
- opetusteknologia
- informaatio- ja dokumentaatiotoiminta (EUDISED)
- yliopistotutkintojen vastaavuus
- yliopisto-opetuksen opetussuunnitelmien uudistaminen ja kehittäminen
- esikoulu ja sen niveltäminen alkuopetukseen
- 16-19 vuotiaiden tekninen ja ammatillinen koulutus
- aikuiskasvatuksen sisältö ja rakenne
- aikuiskasvattajien kouluttaminen

4.2. CCC:n tehtävät ja rakenne

Kulttuuriyhteistyön neuvoston (Council) koostumus on seuraava:

- yksi edustaja kustakin Euroopan neuvoston jäsenmaasta ja kulttuurisopimuksen allekirjoittaneesta maasta
- kolme parlamentaarikkoa, jotka edustavat Euroopan neuvoston parlamentaarikoista koostuvaa yleiskokousta (Consultative Assembly)

- CCC:n pysyvien komiteoiden puheenjohtajat tai heidän ollessaan estyneitä varapuheenjohtajat

- kaksi Euroopan kulttuurisäätiön (European Cultural Foundation) edustajaa

Neuvosto kokoontuu kaksi kertaa vuodessa. Ensimmäinen kokous pidetään vuoden kahden ensimmäisen kuukauden aikana ja toinen kokous pidetään vuoden kolmen viimeisen kuukauden aikana. Kokoonkutsujana on Euroopan neuvoston pääsihteeri ja kokoukset pidetään normaalisti Strasbourgiassa. Neuvoston puheenjohtajuus vuorottelee kulttuurisopimuksen allekirjoittaneiden maiden kesken niiden englanninkielisen aakkosjärjestyksen mukaisesti. Puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja hoitavat tehtäviään vuoden ajan. Puheenjohtajuus siirtyy aina automaattisesti varapuheenjohtajalle. Kulloinkin kyseessä oleva jäsenmaa nimeää puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan itsenäisesti. Jäsenmaa voi myös kieltäytyä puheenjohtajuudesta ja varapuheenjohtajuudesta.

Neuvosto voi kahden kolmasosan enemmistöllä päättää sallia havainnoitsijoiden läsnäolon, jotka edustavat kansainvälisiä järjestöjä tai jotka eivät ole allekirjoittaneet kulttuurisopimusta. Pääsihteeri tai hänen edustajansa voivat esittää suullisia tai kirjallisia kommentteja mistä tahansa keskusteltavasta asiasta. CCC voi pyytää pääsihteeriä valmistamaan selonteon toimintapiiriinsä kuuluvista asioista.

Neuvosto voi asettaa työryhmiä sellaisille aloille, jotka eivät kuulu pysyvien komiteoiden toimintapiiriin. Kulttuurirahasto vastaa työryhmien kuluista. Neuvoston virallisia kieliä ovat ranska ja englanti. Neuvoston jäsen voi halutessaan puhua omaa kieltään edellyttäen että hän itse huolehtii tulkitsemisesta viralliselle kielelle.

Neuvosto kokoontuu suppeammassa kokoonpanossa ohjelmakomiteana (Programme Committee), joka toimintakauden ensimmäisessä istunnossa valmistelee seuraavan vuoden ohjelman pysyvien komiteoiden ja sihteeristön esitysten perusteella. Kun ministerikomitean takaama taloudellinen tuki on selvillä, neuvosto päättää lopullisesti ohjelmasta toisessa sääntömääräisessä kokouksessaan vuoden lopulla.

Neuvosto nimittää toisessa kokouksessaan myös työvaliokunnan (Bureau), joka valmistelee CCC:n istunnot. Työvaliokuntaan kuuluu 11 jäsentä: CCC:n puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja, CCC:n toisessa vuosittaisessa kokouksessa valittu kulttuuriasioiden raportoiija, pysyvien komiteoiden puheenjohtajat tai varapuheenjohtajat, parlamentaarisen yleiskokouksen valitsema edustaja sekä neljä CCC:n toisessa istunnossa nimeämää edustajaa, joiden valinnassa tulee ottaa huomioon tasapainoinen maantieteellinen jakautuminen.

Neuvoston periaatepäätöksien toteuttamisesta vastaavat pysyvät ja tilapäiset komiteat sekä erilaiset työryhmät. CCC:llä on kolme pysyvää komiteaa:

- Committee for Higher Education and Research (Korkeimman opetuksen ja tutkimuksen komitea), johon kuuluvat jäseninä johtavassa asemassa oleva hallituksen edustaja ja yliopiston rehtori tai vararehtori kustakin CCC:n jäsenmaasta
- Committee for General and Technical Education (Yleisen ja teknisen opetuksen komitea), johon kuuluvat jäseninä yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen edustajat kustakin CCC:n jäsenmaasta
- Committee for Out-of-School Education and Cultural Development (Koulun ulkopuolisen kasvatuksen ja kulttuurikehityksen komitea), jonka jäsenet edustavat aikuiskasvatusta ja kulttuuritoimintaa.

Lisäksi CCC:llä on tilapäisiä komiteoita, jotka ovat usein syntyneet työryhmien toiminnan jatkajaksi. Vuonna 1968 perustettiin ad hoc Committee for Educational Research (Kasvatustieteellisen tutkimuksen komitea) ja vuonna 1970 ad hoc Committee for Educational Documentation and Information (Kasvatuksen dokumentaatio- ja informaatiokomitea).

4.3. CCC:n keskeisimmät toimintamuodot

CCC:n lukuisista toimintamuodoista keskeisimpiä ovat

- kansainväliset konferenssit
- suositukset hallituksille
- symposiumit
- asiantuntijoiden ja tutkijoiden kokoukset ja kollokviot
- katsausten ja selvitysten julkaiseminen
- informaation välittäminen
- asiantuntija-apu jäsenmaille niiden pyynnöstä
- yhteistoiminta muiden saman alan yksityisten (nongovernmental) järjestöjen kanssa

CCC:ssä vakiintuneen käytännön mukaisesti termi "symposium" tarkoittaa hallitusten nimeämien edustajien kokousta, joka pidetään jäsenmaan kutsusta sen alueella. "Kollokvio" tarkoittaa pyöreän pöydän kokousta, jossa hallitukset eivät välttämättä ole edustettuina. Kollokvio voidaan

pitää Strasbourgissa tai jossakin jäsenmaassa. "Konferenssi" tarkoittaa joko ministeritason kokousta tai asiantuntijoiden kokousta, joka on järjestetty diplomaattisia kanavia käyttäen. "Asiantuntijakokous" tarkoittaa teknisluonteista kokousta, jossa asiantuntijat edustavat vain itseään.

CCC:ssä omaksutun käytännön mukaisesti sen toimintaa tarkemmin selostettaessa sovelletaan seuraavaa jaottelua: koulutuksen rakenne ja koulutusjärjestelmä; opetussuunnitelmat, oppisisällöt, oppiaineet; opettajankoulutus; tutkimukset ja evaluointi; opetusteknologia; tutkimustoiminta; dokumentaatio-, informaatio- ja julkaisutoiminta; kulttuuritoiminta; nuorisotyö.

4.3.1. Koulutuksen rakenne ja koulutusjärjestelmä

4.3.1.1. Esikoulutus

Länsi-Euroopan opetusministerit korostivat 6:nnessä kokouksessaan (Versailles, 1969) esikoulun ja peruskoulun merkitystä (kokous on pidetty nykyään joka toinen vuosi vuodesta 1959 lähtien). Tämä merkitsi uutta toimintaa- aluetta yleisen ja teknisen opetuksen pysyvälle komitealle, joka toimintansa ensi vuosina oli lähes kokonaan keskittynyt keskiasteen koulutuksen ongelmiin: historian, maantieteen ja nykykielten opetukseen, opinto-ohjaukseen, opettajankoulutukseen ja v:n 1966 jälkeen myös tekniseen opetukseen. Komitea päätti ottaa esikoulun erääksi toimintalohkokseen ja asetui tukemaan Italiassa pidettävää symposiumia (Venetsia, 11-12 lokakuuta 1971), jonka tarkoituksena oli selvittää esikoulutuksen tavoitteita, muotoja ja sisältöjä. Symposiumin mukaan esikoululla on kolme päätehtävää: kasvatustehtävä, kompensatio- ja terapeutehtävä ja diagnosoiva tehtävä. Jyväskylässä 7-11.12.1971 pidetty esikoulua koskeva tutkimussymposiumi toteutti, että esikoulun tehtävänä on tukea kotikasvatusta yhteistyössä vanhempien kanssa. Esikoulun eräänä tavoitteena on edistää koulutuksellista tasa-arvoisuutta myöhemmässä vaiheessa, mutta kehitysviivästymiä täytyy kompensoida myös muilla yhteiskuntapoliittisilla toimenpiteillä. Esikoulun yleistymisen edellyttää opettajien peruskoulutuksen ja jatkokoulutuksen uudistamista (ks. Kasvatus 3,1, 1972).

4.3.1.2. Perus- ja keskiasteen koulutus

Kulttuurisopimuksen toinen artikla velvoittaa jokaista sopimusosapuolta edistämään toisten sopimuspuolten kielen, historian ja kulttuurin opiskelua ja auttamaan toisia sopimuspuolia vastaavasti edistämään oman kielensä, historiansa ja kulttuurinsa tuntemusta. Euroopan opetusministerien 2. kokous (1961) ja 3. kokous (1962) korostivat nykykielten opetuksen tärkeyttä ja v. 1964 CCC käynnistikin laajamittaisen opetuksen edistämiprojektin (Major Project-Modern Languages). Merkityksellisimpiä järjestetyistä lukuisista symposiumeista ovat epäilemättä vuoden 1966 symposiumit Ostiassa (Italiassa) ja Ankarassa. Niissä esitettiin ehdotus nykyaikaisen kielenopetuksen tavoitekuvaukseksi, joka on erittäin voimakkaasti vaikuttanut kieltenopetuksen kehitykseen Euroopassa. Vuonna 1969 esitettiin kieltenopetuksen tehostamishjelma, joka kehottaa kieltenopetuksen laajentamiseen ja uudistamiseen kansakoulusta aikuisopetukseen (ks. Kasvatus 4,1, 1973). Myös Suomen peruskoulun ja oppikoulun kieltenopetussuunnitelmissa (Peruskoulun opetussuunnitelmakomitean mietintö II 1970 ja Nykykielet 1971) tavoitteet on asetettu näiden symposiumien suositusten suuntaisesti.

Muita merkittäviä kielten projektiin kuuluvia symposiumeja on pidetty Turussa 1972 ja Wiesbadenissa 1973. Edellisen aiheena olivat äidinkielen ja muiden kielten oppimisen ja opettamisen väliset suhteet sekä siihen liittyen kielellisten vähemmistöjen kieliongelmat, jälkimmäisessä symposiumissa käsiteltiin varhaisen kielenopetuksen ongelmia.

Kielten projektin tuloksia on pyritty selvittämään suorittamalla kielten opetuksen tilannekartoitus CCC:n jäsenmaissa (D. C. Riddyn ja H. Neumeisterin raportit 1972-1973).

CCC on myös aktiivisesti toiminut historian ja maantieteen oppikirjojen parantamiseksi. Tehtyjen selvitysten perusteella on pyritty poistamaan oppikirjoista väärinkäsityksiä ja ennakkoluuloja ja lisäämään objektiivisuutta. CCC on tässä suhteessa läheisessä yhteistoiminnassa Brunswickissa toimivan oppikirjainstituutin kanssa (Brunswick International Textbook Institute).

CCC:n eräänä keskeisenä pyrkimyksenä on myös ollut saada aikaan yhteisiä kriteereitä koulun päästötodistuksille, jotka takaisivat jatko-opiskelumahdollisuuden oman maan rajojen ulkopuolella. La Mangan symposium v. 1974 käsitteli pakollisen koulutuksen ja toisen asteen koulutuksen niveltämisen ongelmia.

4.3.1.3. Korkean asteen koulutus

CCC:n toiminta korkeakouluopetuksen parissa on koskenut mm. yliopisto-opetuksen uudistamista, yliopiston piirissä toimivien eri ryhmien asemaa, korkeakouluopetuksen monipuolistamista, yliopistojen asemaa opettajankoulutuksen ja aikuiskasvatuksen aloilla, opetusohjelmien ja tutkintojen uudistamista, opettaja- ja tutkijakunnan liikkuvuutta, tutkintojen vastaavuuden hyväksymistä ja yhteisiä tutkimusprojekteja. Oxfordissa v. 1974 järjestetty symposium mm. käsitteli yliopisto-opetuksen uudistamista ja suunnittelua.

4.3.1.4. Jatkuva koulutus

CCC:n toiminta jatkuvan koulutuksen alalla on peräisin v. 1967 pidetystä symposiumista, joka käsitteli uusia kehityssuuntia aikuiskasvatuksessa. Vuosina 1968 ja 1969 CCC tilasi 15 tutkimusta ja selvitystä, jotka käsittelivät jatkuvan koulutuksen periaatetta. Ne julkaistiin vuonna 1970, jonka YK oli julistanut kansainväliseksi kasvatuksen vuodeksi. Vuonna 1971 CCC asetti ohjausryhmän (Steering Group), jonka tehtävänä on valita, tutkia ja evaluoida jäsenmaissa käynnissä olevia jatkuvan koulutuksen kohteita. Tätä varten on valittu tiettyjä projekteja eri maista, joita seurataan tarkasti erilaisin arviointimenetelmin. Ensimmäinen arviointivaihe saataneen päätökseen vuoden 1974 aikana.

4.3.2. Opetussuunnitelmat, oppisisällöt ja oppiaineet

Kasvatuksen ja koulutuksen kehittäminen ja kehittyminen edellyttävät opetussuunnitelmien tavoitteiden ja sisältöjen jatkuvaa tarkistamista. CCC on vuodesta 1964 lähtien toiminut yhteistyössä Oxfordin yliopiston kasvatustieteiden laitoksen kanssa ja projektin tarkoituksena on kartoittaa mahdollisimman tarkasti CCC:n jäsenmaissa eri aineissa käytössä olevat oppikurssit, opetusmenetelmät ja tutkinnot. European Curriculum Studies-sarjassa ilmestyneet selvitykset ovat käsitelleet latinaa, matematiikkaa, fysiikkaa, biologiaa, kemiaa, kansantaloutta, äidinkieltä ja kansalaisyhteiskuntaa. Myös historian ja maantieteen opetusta käsittelevät

selvitykset on julkaistu. Tätä tutkimusprojektia evaluoitiin Strasbourgissa tammikuussa 1974 järjestetyssä asiantuntijakokouksessa.

Vuonna 1971 järjestettiin Wienissä toinen liikenneturvallisuutta koskeva konferenssi, jossa korostettiin liikenneturvallisuuden opetuksen tärkeyttä ja siihen liittyvän opettajankoulutuksen järjestämistä. Samana vuonna Hollannissa järjestetyssä symposiumissa pohdittiin harjoittelijakoulutuksen järjestämistä. Vuonna 1972 Karlskronassa järjestetty symposium käsitteli lukion opetussuunnitelman laatimista ja kehittämistä. Erityisesti kiinnitettiin huomiota luonnontieteiden ja humanististen aineiden opetussuunnitelmiin, opetusmenetelmiin, integrointiin, evaluointiin ja opetussuunnitelman uudistamiseen. Nottinghamissa v. 1972 pidetty symposiumi käsitteli teknologian opetusta keskiasteen koulussa ja samana vuonna Louvainin symposiumi pohti uskonnon asemaa historian oppikirjoissa. Joulukuussa 1973 kartoitettiin nykykielten opetuksen asemaa jäsenmaissa ja uuden matematiikan opetuksen nykytilaa kansakoulussa. Exeterissä v:n 1974 syyskuussa pidettävä symposium käsitteli luonnontieteellisten aineiden opetuksen integrointia toisen asteen koulutuksessa.

Myös korkeakouluopetuksen sisältöä on kartoitettu CCC:n toimeksiantosta tai yhteistyössä sen kanssa. Kartoitus on koskenut seuraavia aineita: fysiikka, maantiede, taloustiede ja matematiikka. Vuonna 1972 järjestetyissä asiantuntijakokouksissa pohdittiin lääketieteen ja hammaslääketieteen opetussuunnitelmia ja ekologian opetusta yliopistossa.

4.3.3. Opettajankoulutus

Toimintansa alusta alkaen Yleisen ja teknisen opetuksen komitea on kiinnittänyt jatkuvaa huomiota opettajien perus- ja jatkokoulutukseen, koska CCC:n käsityksen mukaan uudistukset eivät toteudu elleivät opettajat ole saaneet korkeatasoista koulutusta, jonka perusteella he ovat hyvin perillä uusista opetussuunnitelmista, opetusmenetelmistä ja opetusteknologiasta.

Vuonna 1965 CCC julkaisi vertailevan katsauksen opettajien perus- ja jatkokoulutuksesta Euroopassa (kansakoulu, oppikoulu, ammattikoulu). Viime aikoina on ollut vireillä ajatus saattaa kartoitus ajan tasalle ja pitää se tulevaisuudessa jatkuvasti ajan tasalla. Vuonna 1966 Strängnäsissä järjestetty symposiumi suositteli, että opettajankoulutusta olisi pidettävä

jatkuvana prosessina. Vuonna 1969 Glasgowissa ja Frascatissa pidetyt symposiumit toistivat opettajien jatkuvan koulutuksen periaatteen tärkeyttä.

Vuonna 1970 järjestettiin kaksi ammattikoulujen opettajien koulutusta pohtinutta symposiumia. Münchenissä käsiteltiin kauppaooppilaitosten opettajien koulutusta ja Bad Hofgeistenissa Itävallassa keskusteltiin teknisten koulujen opettajien koulutuksesta. Vuonna 1971 Oslossa järjestetyssä symposiumissa käsiteltiin teknisten ja ammattikoulujen käytännön aineiden opettajien koulutuksen kehittämistä. Bristolissa v. 1973 järjestetyssä symposiumissa käsiteltiin opettajankoulutuksen tutkimusta ja uudistuksia.

CCC on myös korostanut opettajanvaihto-ohjelmien kehittämisen tärkeyttä. Tämä toiminta alkoi systemaattisesti vuonna 1971, kun Englanti järjesti 50 opettajalle mahdollisuuden osallistua järjestämilleen lyhyille jatkokoulutuskursseille. Myös muutamat muut maat (mm. Itävalta, Sveitsi ja Hollanti) ovat seuranneet esimerkkiä. CCC koordinoi toimintaa ja hakemukset ovat tapahtuneet sen kautta. Suomessa voi asiaa tiedustella kouluhallituksesta ja ammattikasvatushallituksesta.

4.3.4. Tutkinnot ja evaluaatio

CCC:n järjestämät symposiumit (Sundsvall 1969, Berliini 1971) ovat korostaneet jatkuvan evaluaation merkitystä ja suosittaneet perinteisten tutkintojen lopettamista. Myös muiden kuin tiedollisten ominaisuuksien arviointimenetelmien (kypsyys, persoonallisuus, opiskelumotivaatio jne.) kehittämisen tärkeyttä on korostettu.

CCC on tietoisesti pyrkinyt edistämään opiskelijoiden ja opettajien liikkuvuutta maasta toiseen. Edellytyksenä tälle toiminnalle on selvittää tutkintojen vastaavuus. Vuonna 1970 ilmestyi Englannin ja Ranskan tutkintojen vastaavuuden selvitys. Myöhemmin järjestetyt opetusministerien konferenssit, asiantuntijakokoukset ja Korkeimman opetuksen ja tutkimuksen komitean kokoukset ovat korostaneet tämän selvitys- ja tiedotustoiminnan tärkeyttä. Toistaiseksi on voimassa kolme sopimusta, jonka osa maista on allekirjoittanut: European Convention on the Equivalence of Diplomas Leading to Admission to Universities (1953), European Convention on the Equivalence of Periods of University Study (1956) ja European Convention on the Academic Recognition of University Qualifications (1959). Viime aikoina on keskusteltu sopimusten toteutumisen evaluoinnista ja sopimusten mahdollisista tarkennuksista.

4.3.5. Opetusteknologia

CCC on johdonmukaisesti suosittanut uuden teknologian hyväksikäyttöä kasvatuksessa. Se on teettänyt lukuisia selvityksiä, jotka ovat käsitelleet television käyttöä kielten opetuksessa, filmien käyttöä kouluissa, suljetun piirin käyttöä teknisessä koulutuksessa ja television käyttöä aikuiskasvatuksessa ja jatkokoulutuksessa.

Vuonna 1971 CCC asetti opetusteknologiatoimintaa ohjaamaan johtoryhmän (Steering Group on Educational Technology). Eräänä tavoitteena on tuottaa audiovisuaalisia välineitä yhteistyönä eri maiden kanssa. Tällaista materiaalia on tehty ainakin maantiedon, fysiikan ja biologian opetuksen tarpeisiin. Viime aikoina on erityistä huomiota kiinnitetty multimediaopetusjärjestelmiin (mm. Open University Englannissa ja Tübingenissä sijaitseva Deutsches Institut für Fernstudien). On myös keskusteltu ajatuksesta perustaa eurooppalainen yliopistojen keskeinen multimediainstituutti ("European Tele-University"). Kirjeopetuksen asemaa multimediaopetuksessa käsiteltiin Bad Godesbergissä (Saksan liittotasavalta) vuonna 1972 järjestetyssä symposiumissa. Firenzessä v:n 1974 toukokuussa pidetty symposiumi käsitteli opetusinnovaatioita koulujärjestelmissä, jotka käyttävät uusia välineitä ja menetelmiä.

4.3.6. Tutkimustoiminta

CCC:n tutkimustoimintaa koordinoi ad hoc Committee for Educational Research. Komitean toimintastrategiana on ollut pitkän tähtäyksen yhteistoiminnan kehittäminen kolmessa vaiheessa. Ensimmäinen vaihe käsittelee kasvatustieteellistä tutkimus- ja kehitystyötä koskevan informaation tehostamisen. Tähän ovat tähdänneet European Surveys (1968, 1970) ja kansalliset kasvatustieteellisen tutkimuksen kartoitukset. Komitea katsoo, että ensimmäinen vaihe on nyt ohi, joten voidaan siirtyä toiseen vaiheeseen. Tämä koskee kansallisten tutkimus- ja kehittämistoimien koordinoimista. Käytännöllisinä yhteistyömuotoina pidetään ns. eurooppalaisia kontaktiprojekteja. CCC:n jäsenmaat nimeäisivät kuitenkin joitakin projekteja, jotka pitäisivät yhteyttä vastaaviin projekteihin muissa jäsenmaissa. Pidemmällä tähtäyksellä on mahdollista siirtyä kolmanteen vaiheeseen, joka voisi sisältää ns. eurooppalaiset yhteistyötutkimukset. Trendiraportin laatijat voisivat ehdottaa jatkotutkimusta,

johon eri maiden tutkimuslaitokset voisivat yhdessä osallistua. CCC:n toimeksiannosta on tällaisia eri alojen kehitystä kuvaavia raportteja valmistunut tai valmisteilla seuraavilta aloilta:

- evaluaatiotekniikat ja jatkuva evaluointi (prof. K.-H. Ingenkamp)
- esikoulukasvatus, erityisesti virikedeprivaation kompensoiminen (prof. J. Wrigley)
- kasvatuksellinen ja ammatinvalinnanohjaus (prof. M. Reuchlin ja prof. F. Bacher)
- eurooppalainen yhteistoiminta kasvatustieteellisissä tutkimuksissa (prof. E. Malmquist)
- opettajankoulutus (prof. W. Taylor)

Uusiksi trendiraporttien aiheiksi on ehdotettu:

- luovuustutkimusta
- esikoulusta ala-asteelle siirtymisen tutkimusta
- äidinkielen opetusta ja oppimista
- vähemmistöryhmien integrointia koulutuksessa
- innovaatiosta tiedottamista ja sen yleistymistä
- koulutuksen uudistuksen tavoitteiden operationalisointia ja evaluointia
- koulutuksen innovaation taloudellisia ja sosiaalisia vaikutuksia

Komitean toimintamuotoihin ovat myös kuuluneet kasvatustieteellisten tutkimuslaitosten johtajien kollokviot (1971, 1973) ja kasvatustieteelliset tutkimussymposiumit (lukutaitosymposium Sveitsissä 1971, esikoulusymposium Jyväskylässä 1971, 16-19 vuotiaiden koulutusongelmia käsitellyt symposium Sèvresissä Ranskassa 1972). Vuonna 1972 järjestettiin Strasbourgissa asiantuntijakokous, joka pohti korkean asteen opetuksen tavoitteita. Lokakuussa 1974 järjestettiin Reinhardwaldschulessa (Saksan liittotasavalta) tutkimussymposiumi, joka käsitteli koulunuudistuksen kokeiluja desentralisoidun innovaation näkökulmasta. Ghentissä syyskuussa 1973 pidetty tutkimussymposiumi käsitteli sosio-kulturellisesti deprivoituneiden ongelmia.

4.3.7. Informaatio-, dokumentaatio- ja julkaisutoiminta

Euroopan neuvoston toiminta kasvatuksen dokumentoinnin ja informaation alueella on peräisin Euroopan opetusministerien kolmannesta kokouksesta (Suositus 5), joka pidettiin Roomassa lokakuussa 1962. Päätöslauselmassa korostettiin, että hallitusten välinen yhteistyö kasvatuksen alalla on mah-

dollista vain organisoidun informaation vaihdon pohjalta ja suositteli, että Euroopan Neuvostolle annettaisiin tarvittavat varat dokumentointikeskuksen perustamiseen.

Tämä keskus perustettiin v. 1964, Documentation Centre for Education in Europe. Keskuksella on laaja kirjasto käytettävänä ja se hoitaa monenlaisia informointiprojekteja yhteistyössä hallitusten nimeämien kansallisten kirjeenvaihtajien kanssa. Näitä projekteja ovat News-Letter (joka toinen kuukausi v:sta 1968 lähtien), the Information Bulletin (kolme numeroa vuodessa v:sta 1969 lähtien), the Basic Educational Bibliographies, Paedagogica Europaea ja yhteistyössä UNESCO:n kanssa kasvatusalaa koskevien päätösten ja lainsäädännön alaa koskevat abstraktit. Keskus järjestää myös seminaareja jäsenmaissa dokumentaatiota ja informaatiota koskevissa ongelmissa ja antaa teknistä apua vastaperustetuille kansallisille keskuksille.

Committee for Educational Research perustettiin v. 1968. Perustaminen pohjautui v:n 1964 Euroopan opetusministereiden konferenssin päätöslauselmaan. Komitea on toiminut aluksi parantaakseen systemaattisesti kasvatus-tieteellisen tutkimus- ja kehitystyön informaatiota CCC:n alueella. Tämä on ollut tavoitteena eurooppalaisella kasvatustieteellisen tutkimuksen kartoituksilla (European Surveys 1968, 1970) ja niiden jatkoksi ilmestyvillä jäsenmaiden toimittamilla kansallisilla kasvatustieteellisen tutkimuksen kartoituksilla (National Survey of Educational Research, vuodesta 1971 lähtien vuosittain tai joka toinen vuosi), joiden toimittamista koordinoi v. 1970 perustettu ad hoc Committee for Educational Documentation and Information. Komitean pitkän tähtäyksen tavoitteena on kuitenkin valmistella siirtymistä tietokonepohjaiseen dokumentointiin ja informaationvälitykseen amerikkalaisen ERIC-järjestelmän esimerkin mukaisesti. Tämä on vaatinut pitkäaikaista ja monipuolista tutkimus- ja selvitystoimintaa, jota seuraavassa lyhyesti käsitellään.

Euroopan kulttuuriyhteistyön neuvosto (CCC) asetti työryhmän pohtimaan tietokonetekniikan käyttöä kasvatus- ja koulutusalan informoinnissa ja dokumentoinnissa. Työryhmä jätti raporttinsa v. 1969 lopussa. Muilla aloilla on ollut jo käytössä kansainvälistä informaatio- ja dokumentaatiotyötä.

On tärkeätä, että kehitetään standardeja niille mekanismeille, joilla informaatiota välitetään. Tästä olisi seurauksena kustannusten säästö ja kansainvälisen yhteistyön helpottaminen.

Työryhmä totesi mm. että

1. Kasvatusalan dokumentaatio ja informaatio ovat välttämättömiä kehitys-

- työlle ja innovaatioille. Nykyinen tilanne ei vastaa päätöksentekijöiden, tutkijoiden, hallintovirkamiesten eikä opettajien tarpeita.
2. Teknologinen kehitys on tehnyt mahdolliseksi ensi kerran "kertaheitolla-yritykset" analysoida dokumentteja ja saattaa ne laajalle käyttöön edellyttäen, että saadaan aikaan yhteistyö yhteisesti hyväksytyjen normien pohjalta.
 3. Olisi perustettava tietokonepohjainen European Documentation and Information System for Education (EUDISED) CCC:n alueelle. Perustaminen olisi suoritettava vaiheittain.
 4. EUDISED olisi alueellinen järjestelmä Unescon puitteissa syntyvälle koko maailman käsittävälle järjestelmälle.
 5. EUDISEDin tulisi olla desentralisoitu järjestelmä.
 6. Desentralisoidun järjestelmän tehokkuus riippuu yhteisesti hyväksytyjen sääntöjen laadusta ja soveltuvuudesta, koordinaatiokeskusten välisestä työnjaosta ja kansallisten keskusten tehokkuudesta.
 7. EUDISEDin alkuaikoina jäsenmaiden tulisi keskittyä omien keskustensa modernisointiin, laajentamiseen ja vahvistamiseen eli oman valmiutensa parantamiseen.
 8. Keskukset erikoistuvat yhä enemmän. On mahdollista muodostaa verkostoja, jotka toimivat alueellisesti yhteistoiminnassa EUDISEDin puitteissa.
 9. Koordinointia olisi saatava aikaan kansallisten eri keskusten välillä ja myös kielialueiden sisällä (englanti, saksa, ranska, skandinavian alue).
 10. EUDISEDiä tulisi kehittää verkostona, joka muodostuu kansallisesta dokumentaatiosta ja informaatiosta, kielialueiden koordinaatiosta ja yhteistoiminnassa olevista spesialisoiduista dokumentaatiokeskuksista kasvatuksen alalla.
 11. Teknisistä ja organisaatiosyistä englanti tulisi olemaan EUDISEDin tietokoneinformaation kieli (huom: periaatteesta on sittemmin luovuttu).
 12. Olisi perustettava johtoryhmä EUDISEDille: jäseninä kansallisten keskusten edustajia ja kansainvälisten järjestöjen edustajia.

Koska EUDISED on projekti, joka merkitsee kasvatus- ja koulutusalan dokumenttien tietokonekäsittelyä ja jonka tarkoitus on koordinoita kehitystä Euroopan maissa, mikä puolestaan edellyttää yhteisten standardien määrittelyä, asetettu ohjausryhmä (Steering Group) suositteli raportissaan (1971), että

1. EUDISEDia toteutettaessa on otettava huomioon kansainvälinen konteksti ottaen huomioon UNISISTin (World Science Information System) ja kansainvälisten järjestöjen operoimat dokumentointipalvelut (ILO, UNESCO/IBE, OECD, ERIC jne.).

2. Kansallinen konteksti on otettava yhtä tärkeänä huomioon. EUDISED on riippuvainen kansallisista keskuksista.
3. Kuhunkin jäsenmaahan olisi perustettava kansallinen EUDISED-komitea. Ne eivät kuitenkaan muodostaisi kansallista EUDISED-keskusta. Niiden tehtävänä olisi tukea, edistää ja harmonisoida dokumentointitoimintaa maassaan.
4. Olisi luotava EUDISED koordinaatiokeskus Euroopan neuvoston yhteyteen. Se muodostaisi pysyvän teamin, jonka tehtävänä olisi yhteistyön edistäminen. Koordinaatiokeskus olisi myös vastuussa standardeista ja monikielisestä thesauruksesta.
5. Koordinaatiokeskus olisi pidettävä ajan tasalla jäsenmaissa tapahtuvan kehityksen suhteen. On laadittava pysyvä dokumentointiresurssien kartointus survey-tekniikalla.
6. Laaditaan kansalliseen kyselyyn perustuvia kasvatusalan tutkimuskartoituksia.
7. Yleismaailmallista kasvatustieteellisten julkaisujen luettelo (Index of scientific periodicals on education) varten EUDISED laatii sen jäsenten osalta ja pitää sen ajan tasalla.
8. Bibliografisten tietojen kortistoinnin ongelmien selvittämiseksi ja konekortistojen keskeisen yhteensoveltuvuuden takaamiseksi olisi nimettävä työryhmä kortistojen standardien määrittelyä varten.
9. Asetettavan työryhmän tulisi tutkia myös ei-kirjamuotoisten kasvatusmateriaalien luettelointia.
10. Dokumenttien analysoinnissa olisi saatava eri tekniikat sulautumaan yhdeksi järjestelmäksi.
11. Prioriteetti olisi annettava monikielisen EUDISED-thesauruksen laatimiselle. Tätä varten olisi nimettävä toinen työryhmä.
12. Edellä esitetyt suositukset merkitsevät EUDISEDin luomista kasvatus- ja koulutusalan dokumentoinnin ja informoinnin yhteistyöelimeksi. Sen perustamisessa voitaisiin noudattaa "osittais sopimusmenettelyä" ("partial agreement"), jota on aikaisemminkin sovellettu Euroopan neuvoston toiminnassa. Osittais sopimuksen mukaan halukkaat maat voivat liittyä sopimukseen yhdessä. Toiminta rahoitetaan kulttuurirahastosta (Cultural Fund). Osittais sopimuksen hallinnosta vastaavat sitä rahoittavat jäsenmaat ja kaikki muut jäsenmaat ovat järjestelmän jäseniä ja voivat käyttää sitä hyväkseen.

Lukuisten teknisten selvitysten jälkeen on EUDISEDin tietokoneformaatti saatu valmiiksi ja viimeisenä vaiheena ilmestyi vuoden 1974 keväällä EUDISEDin monikielinen hakusanakirja (EUDISED Multilingual Thesaurus), jossa hakusanat on esitetty englanniksi, ranskaksi ja saksaksi. Myös ranskan-

ja saksankieliset versiot ovat valmiit. Espanjan- ja hollanninkieliset versiot ovat valmisteilla. Vuoden 1974 ja 1975 aikana EUDISED-järjestelmää kokeillaan simulaatioharjoitusten avulla ja vuonna 1976 järjestelmän katsotaan olevan valmiina otettavaksi käyttöön, mikäli jäsenmaat niin päättävät.

CCC on harjoittanut vilkasta julkaisutoimintaa. Vuosien 1963 ja 1970 välillä ilmestyi yhteensä 74 julkaisua. Niiden tuottamisessa, myynnissä ja jakelussa on esiintynyt ajoittain melkoisiakin vaikeuksia. Monistetut symposium- ym. raportit ovat usein olleet kysytympiä ja todennäköisesti ovat joskus vaikuttaneet enemmän kuin painetut julkaisut, joiden ilmestymisnopeus on usein ollut liian hidaskas. Suuren osan julkaisuistaan CCC jakelee ilmaiseksi keskitetyn jakelulistansa mukaisesti. Osa julkaisuista on saatavana maksullisesti kaupallisilta kustantajilta.

4.3.8. Kulttuuritoiminta

CCC:n toiminta kulttuurin alueella on ollut selväpiirteisempää ja voimakkaampaa sen jälkeen kun koulun ulkopuolisen kasvatuksen ja kulttuurikehityksen komitea oli saanut valmiiksi luonnoksen kulttuurikehityksen ohjelmaksi. Selvitysten ja asiantuntijakokousten avulla on kehitelty menetelmiä, joilla voitaisiin esittää vertailukelpoista tilastollista tietoa kulttuuritoiminnasta eri maissa. CCC:n mukaan kulttuurin kehittämisessä tulee ottaa huomioon esteettinen, tieteellinen ja yhteiskunnallinen näkökohta. Ei riitä, että kansalaisille järjestetään kulttuuripalveluja. Tähtöna on, että kehitettäisiin kulttuurin aktiivista tiedostamista ja luovuutta. On luotava olosuhteet, joissa yksilö voi vapaasti harjoittaa oikeuttaan kulttuuriin, joka on elettävä ja koettava. Tämä merkitsee, ettei kulttuuria käsitetä ylhäältä annettuna eliittikulttuurina. Kulttuuriin liittyy aina myös eettinen ulottuvuus.

Kulttuuritoiminnassa on kiinnitetty runsaasti huomiota radion ja television osuuteen kulttuurin välittämisessä ja kehittämisessä sekä tieteen tulosten popularisoimiseen. Toistuva toimintamuoto on ollut eurooppalainen taidenäyttely, joka järjestetään 15. kerran vuonna 1974 Belgiassa. Uutta toimintamuotoa sen sijaan edustaa vertaileva tutkimus kulttuurikehityksestä Euroopan kaupungeissa. Tampere edustaa Suomea tässä projektissa.

CCC on omistanut suurta huomiota urheilun kehittämiseen Sport for All-projektin puitteissa. Erityisesti on pyritty selvittämään urheilutoiminnan kehityslinjoja eri maissa ja löytämään halpoja ratkaisuja urheilutilojen rakentamiseen. Belgia toimii urheiluinformaation välityskeskukseksi.

4.3.9. Nuorisotoiminta

Nuorisotoiminta sai uutta virikettä vuoden 1968 protestiliikkeen ansiosta. CCC järjesti v. 1969 kollokvion, jonka aiheena oli nuorison osallistumismahdollisuudet (Youth and Participation). Tällöin korostettiin tutkimustoiminnan tärkeyttä, jotta saataisiin tietoa suunnittelun pohjaksi. Badenissa v. 1973 pidetty kollokvio totesi, että nuoriso-ongelmia ei voi erottaa sosiaalisesta miljööstä. Nuorison suojelemisen sijasta tulisi nuoriso toivottaa tervetulleeksi ottamaan osaa yhteiskuntaelämään.

Kokeiluluonteisesti Strasbourgissa toiminut nuorisokeskus (European Youth Centre) sai virallisen aseman vuonna 1971 ja sille valmistui oma rakennus seuraavana vuonna. Keskuksen tarkoituksena on kansainvälisen ymmärtämyksen edistäminen tarjoamalla nuorisojärjestöille forumin keskusteluja ja informaation välittämistä varten. Keskus järjestää jatkokoulutusta nuorisajohtajille ja intensiivisiä kielikursseja.

Vuonna 1972 ministerikomitea perusti myös nuorisosäätiön (European Youth Foundation), johon valtiot voivat liittyä jäseniksi. Hallintoneuvostossa on hallitusten ja nuorisojärjestöjen edustajia.

5. OECD

5.1. Lyhyt historiallinen katsaus

OECD (Organization for Economic Cooperation and Development, L'Organisation de Cooperation et de Development Economiques, OCDE), jonka perustamisasiakirja allekirjoitettiin joulukuun 14 päivänä 1960 ja joka aloitti toimintansa seuraavana vuonna, juontaa juurensa Marshall-avun organisaatiosta (OEEC, Organization for European Economic Co-operation). Jälkimmäisen järjestön toiminta laajeni vähitellen ja toimintaan liittyi myös Euroopan ulkopuolisia maita, jolloin ei enää ollut kysymys pelkästään

eurooppalaisesta yhteistoiminnasta. Sopimuksen allekirjoittivat Belgia, Espanja, Hollanti, Islanti, Iso-Britannia, Italia, Itävalta, Kanada, Kreikka, Luxemburg, Norja, Portugali, Ranska, Ruotsi, Saksan liittotasavalta, Sveitsi, Tanska, Turkki ja Yhdysvallat. Myöhemmin ovat liittyneet Japani (1964), Suomi (1969) ja Australia (1971). Erityisstatus on Uudella Seelannilla ja Jugoslavialla, jotka osallistuvat OECD:n toimintaan vain osittain.

5.2. Tavoitteet

OECD:n perustamiskirjassa todetaan, että

- taloudellinen hyvinvointi on välttämätön edellytys YK:n tavoitteiden saavuttamiseksi sekä yksilön vapauden ja yleisen hyvinvoinnin säilyttämiseksi
- jäsenmaat voivat parhaiten edistää yllämainittuja ja laajempiakin tavoitteita yhteistoiminnan avulla
- laajempi yhteistoiminta edistää rauhanomaisia suhteita maailman kansojen kesken
- jäsenmaiden talous on enenevässä määrin toisistaan riippuvainen
- jäsenmaat pyrkivät neuvottelujen ja yhteistoiminnan avulla edistämään suurinta ylläpidettävissä olevaa taloudellista kasvua ja parantamaan kansalaisten taloudellista ja sosiaalista hyvinvointia
- taloudellisesti kehittyneiden maiden tulee parhaansa mukaan auttaa kehittyviä maita
- maailmankaupan laajentuminen edistää kansojen taloudellista kehitystä ja parantaa kansainvälisiä taloudellisia suhteita
- jäsenmaat edistävät yllämainittuja pyrkimyksiä loukkaamatta muita tekemään sopimuksia

Yllämainituista periaatteista OECD on johtanut tavoitteekseen

- saada aikaan suurin ylläpidettävissä oleva taloudellinen kasvu, työllisyys ja elintaso samalla kun säilytetään taloudellinen stabiilitteetti ja täten myötävaikutetaan maailmantalouden kehitykseen
- edistää tervettä taloudellista laajentumista jäsenmaissa sekä kehittyvissä ei-jäsenmaissa
- edistää maailmankaupan multilateraalista laajentumista ilman syrjintää ja kansainvälisten sitoumusten mukaisesti

Pyrkiessään näihin tavoitteisiin jäsenmaat lupaavat

- pitää toisensa ajan tasalla ja toimittaa järjestölle sen tarvitsemat tiedot
- neuvotella jatkuvasti, panna toimeen tutkimuksia ja osallistua sovittuihin projekteihin
- työskennellä kiinteässä yhteistyössä ja tarvittaessa toimia yhdessä

OECD asetti kymmenvuotiskauden 1960-1970 bruttokansantuotteen kasvutavoitteeksi jäsenmaille 50 % eli 5 % vuosittain ja 1970-1980 65 %. Jälkimmäisellä jaksolla kuitenkin on tarkoituksena kiinnittää entistä enemmän huomiota kasvun laadullisiin ominaisuuksiin.

OECD:llä on läheiset yhteydet tieteellisissä ja koulutusasioissa ym. Länsi-Euroopan opetusministerien konferenssin, UNESCO:n, CCC:n ja Euroopan talousyhteisön kanssa.

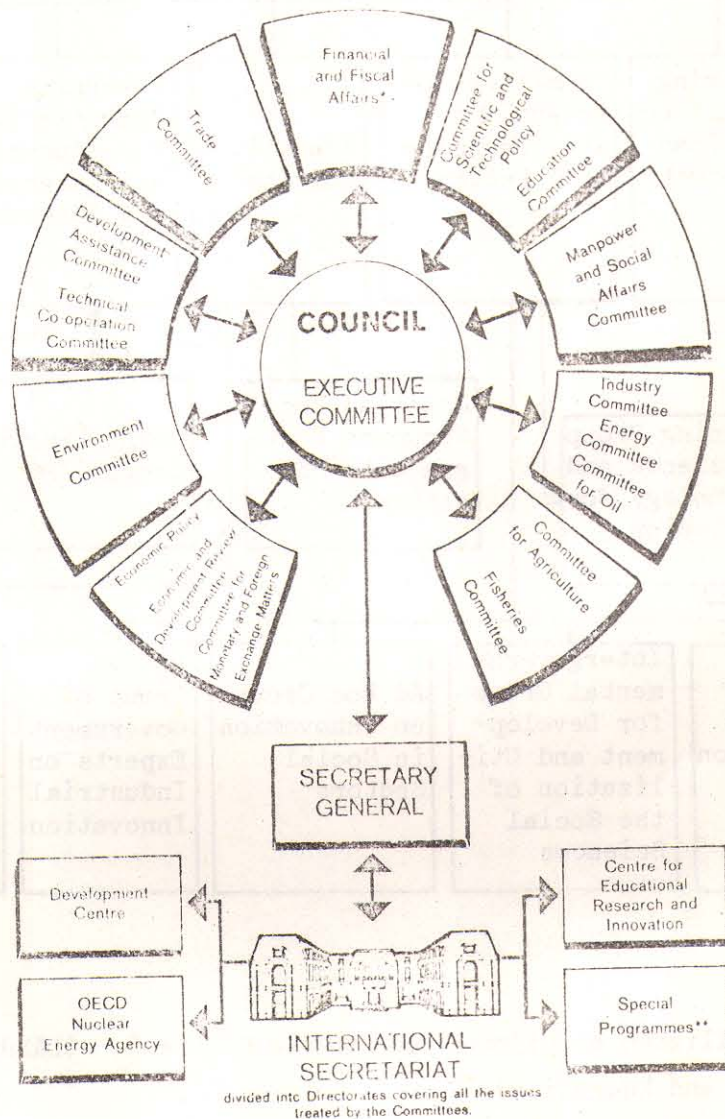
5.3. Organisaatio

Korkein hallintoelin on hallintoneuvosto (Council), jonka kokouksiin ottavat osaa ministerit tai pysyvät OECD-edustajat (OECD-suurlähettiläät). Neuvosto valitsee joka vuosi puheenjohtajan ja kaksi varapuheenjohtajaa. Puheenjohtaja voi toimia myös kaksi peräkkäistä kautta. Neuvoston apuna toimii toimeenpaneva komitea (Executive Committee). Neuvosto valitsee 5:ksi vuodeksi pääsihteerin (tällä hetkellä Emil van Lennep) ja hänen suosituksestaan apulaispääsihteerit (2) ja apulaissihteerit (3). Pääsihteerit toimii pysyvien edustajien kokousten puheenjohtajana. Pääsihteeriiä avustaa noin tuhat henkilöä käsittävä kansainvälinen sihteeristö, joka jakautuu aloittain direktoraatteihin. Tiede- ja kasvatusasioita käsittelee tieteellisten asiain direktoraatti (Directorate for Scientific Affairs). Sihteeristö avustaa yli kahtakymmentä komiteaa, joista tärkeimmät tätä raporttia ajatellen ovat tiede- ja teknologiapolitiikan komitea (Committee for Scientific and Technological Policy) ja kasvatustoimen komitea (Education Committee, joka vuodesta 1970 lähtien jatkaa edeltäjänsä Committee for Scientific and Technical Personnel toimintaa).

Direktoraatin alaisena työskentelee koulurakennuksia tutkiva projekti (Special Programme on Educational Building). Direktoraatin kanssa lähei-

sessä yhteistyössä toimii CERI (Centre for Educational Research and Innovation), joka perustettiin muutamien säätiöiden rahoituksen turvin kokeellisesti v. 1968 ja jota jäsenmaat ylläpitävät vuodesta 1971 lähtien. Vuodesta 1973 lähtien on Osllossa toiminut kasvatus- ja kouluviranomaisten jatkokoulutusta antava elin IMTEC (International Management Training for Educational Change), joka toimii CERI:n alaisena.

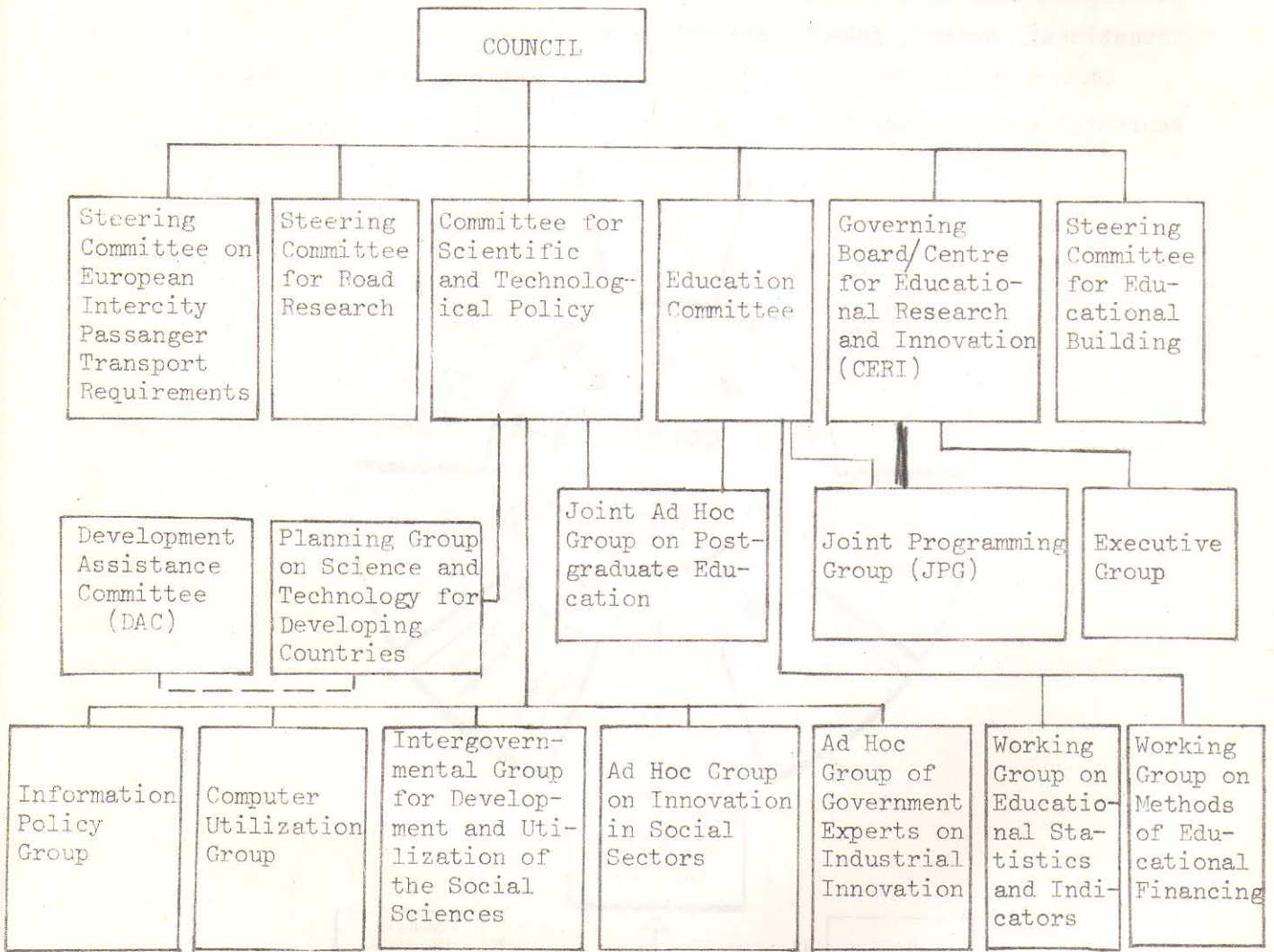
OECD:n ja tieteellisten asioiden organisaatiota havainnollistavat seuraavat kuviot (Kuviot 5 ja 6).

* Committee for Invisibles Transactions, Payments Committee, Insurance Committee, Committee on Financial Markets, Group of Financial Statisticians, Committee on Fiscal Affairs, Committee of Experts on Restrictive Business Practices, Committee on Consumer Policy, Maritime Transport Committee, Tourism Committee, Customs Union for Turkey

** Educational Building, Co-operation in Road Research

KUVIO 5. OECD:n rakenne (Lähde: OECD at Work for Science and Education)

KUVIO 6. Tieteellisten asioiden organisaatio OECD:ssä. (Lähde: OECD at Work for Science and Education)

5.4. OECD:n toiminta tiedepolitiikan ja koulutuksen alueilla

5.4.1. Yleisiä suuntaviivoja

OECD:n toiminta tiedepolitiikan ja koulutuksen alueilla tukee järjestyksen keskeistä pyrkimystä edistää taloudellista kasvua elämisen laadun parantamiseksi. Huomio on viime aikoina siirtynyt kasvun määrällisistä piirteistä kasvun laadullisiin seurauksiin. Kasvua ei nähdä enää niinkään itsetarkoituksena vaan välineenä elinolosuhteiden parantamiseen. Koulutuksen suunnittelun tulee olla kokonaisvaltaista ja liittyä läheisesti yhteiskunta- ja talouspolitiikkaan. Kasvatusta ja koulutusta ei tule nähdä irrallaan muusta yhteiskunnasta. Lisääntyvät koulutusmenot merkitsevät resurssien vähennystä muilla aloilla. Koulutusjärjestelmien on siksi perusteltava resurssien käyttönsä selvästi määriteltyjen tavoitteiden pohjalta ja käytettävä varansa mahdollisimman tehokkaasti.

OECD näkee roolinsa tieteen, teknologian ja koulutuksen alueilla siten, että sen tehtävänä on toimia katalysaattorina: identifioida uusia käsitteitä ja ideoita, uusia organisaatiomalleja ja uusia menetelmiä, tutkia ja kehittää niitä, kokeilla niitä projektimaisesti ja välittää kokeilun tulokset jäsenmaiden tietoon. Näin ollen OECD korostaa innovaatiotoiminnan tärkeyttä. Tiettyä toimintaa jatketaan vain niin kauan, kunnes sen innovaatiota käynnistävä vaikutus on alkanut tuntua. Sen jälkeen kartoitetaan jäsenmaiden kokemia uusia innovaatiotarpeita ja käynnistetään uusi projekti. Kansainvälinen yhteistoiminta ei siksi muodostu yhteistoiminnaksi sen itsensä vuoksi.

5.4.2. Toiminta tieteen ja teknologian aloilla

Jäsenmaiden tiedeasiain ministerien v. 1971 pitämän kokouksen suositusten mukaisesti tiede- ja teknologiapolitiikan komitea on rakentanut lähiaikojen toimintansa seuraavista aihepiireistä:

- tutkimus- ja kehitystoiminnan laajentaminen vastaamaan uusia tarpeita
- tutkimuksen tehokkaampi käyttö hallitusten päätöksenteossa
- informaatio-, tietokone- ja kommunikaatiojärjestelmien organisaatio
- yksityisen ja julkisen sektorin innovaatioiden edistäminen
- teknologian ohjaus ja valvonta

- kansainvälinen yhteistoiminta tutkimus- ja kehitystoiminnan aloilla
- kehitysmaiden tieteen ja teknologian edistäminen

OECD:n toiminta näiden pyrkimysten hyväksi perustuu tilastojen keräämiseen ja niiden tulkintaan, projektityöskentelyyn, selvityksiin ja tutkimuksiin, työryhmätyöskentelyyn jne.

Entistä enemmän OECD käyttää hyväksi yhteiskuntatieteellistä tietoa ja metodologiaa tutkiessaan mm. seuraavia ongelmia: terveydenhoito, saastumisen vähentäminen, teknologinen apu kehitysmaalle, liikenne, asunto-olot ja maankäyttö. Tavoitteena on selvittää erilaisten taloudellisten ja teknisten vaihtoehtojen taloudellisten vaikutusten lisäksi niiden sosiaaliset ja kulttuuriset vaikutukset - sekä edut että haitat. Ongelmat ovat niin suuria, ettei mikään yksityinen maa voi niitä helposti ratkaista. OECD katsoo voivansa työskennellä tehokkaasti niiden ratkaisemiseksi edistämällä jäsenmaiden yhteistoimintaa.

5.4.3. Toiminta kasvatuksen ja koulutuksen aloilla

Vuonna 1970 lakkautettiin vuodesta 1961 toiminut Committee for Scientific and Technical Personnel ja sen tilalle perustettiin Education Committee, jonka tehtävänä on

- evaluoida koulutuksen kasvun ja kehityksen näkymiä ja suunnitelmia, joiden tarkoituksena on vastata sosiaalisia ja taloudellisia tavoitteita, ottaen huomioon koulutuksen kokonaisresurssien optimaalisen sijoituksen ja tehokkaan hallinnon
- vaihtaa tietoa ja edistää kansainvälistä yhteistyötä yllä mainitulla alueella esiintyvissä ongelmissa

Education Committee on rakentanut toimintansa vuonna 1970 pidetyn konferenssin pohjalle, joka esitti, että

- koulutuksen kasvun tavoitteet 1970-luvulla on nähtävä suhteessa yhteiskunnan ja talouselämän yleisiin tavoitteisiin
- koulutuksen kasvun ja muutoksen tavoitteet on tarkennettava ja mikäli mahdollista, on kehitettävä indikaattoreita, jotka mittaavat koulutusjärjestelmän tuotoksia suhteessa koulutuksen tavoitteisiin ja siihen, miten koulutus vaikuttaa laajempien sosiaalisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamiseen

Tällaisten tavoitteiden ja indikaattoreiden määrittäminen

- auttaa tehokasta määrärahojen sijoittelua koulukseen yleensä ja eri loh-

- koihin ja auttaa jäsenmaita suorittamaan valintoja käytettävissä olevista vaihtoehtoista, joiden avulla koulutusjärjestelmien kasvua ja muutosta voidaan edistää
- auttaa reaalisten taloudellisten resurssien tehokkaampaa käyttöä, mikä on ehdottoman välttämätöntä, koska suuri osa kokonaisresursseista käytetään jäsenmaissa koulutukseen
 - antaa välttämättömän pohjan (a) tarpeellisille laadullisille muutoksille, jotka johtavat tehokkaampaan oppimiseen kouluissa ja yliopistoissa ja (b) prioriteettien asettamiselle oppimisprosessien parantamista koskevalle tutkimus- ja kehitystyölle.

Konferenssi päätteli, että tehokas suunnittelu- ja innovaatiojärjestelmä helpottaa suuresti tällaisia laadullisia muutoksia, joista hallituksen on otettava selvä vastuu, mutta kaikkien osapuolten - hallituksen, opettajien, oppilaiden, vanhempien jne. - on saatava ottaa täysipainoisesti osaa suunnittelu- ja innovaatiotoimintaan.

Education Committeeen ja CERI:n keskeinen työnjako on sellainen, että edellinen laatii suuntaviivoja ja jälkimmäinen on tekninen toimintaelin, joka keskittyy tutkimus- ja kehitystyöhön tärkeillä innovaatioilla.

5.4.3.1. Education Committee:n toiminta

1960-luvun ohjelmat keskittyvät koulutuksen kehittämispolitiikkaan sosiaalisen ja taloudellisen kasvun puitteissa. Erityisesti korostuivat tarvittavien koulutuspalvelujen suunnittelu ja niiden tasapuolinen jakautuminen; tiedemiesten, teknikkojen ja insinöörien koulutuksen uudistaminen heidän keskeisen asemansa vuoksi; kansallisten kokemusten systemaattinen vaihto; kansallisten suunnitelmien ja tuotosten parantamiseen tähtäävät menetelmät ja tietyt koulutusjärjestelmien osat, kuten opettaja, keskiasteen koulutus, korkean asteen koulutus jne.

Education Committeeen tämänhetkiset pitkän tähtäyksen suunnitelmat kattavat seuraavat alueet:

- koulutuksen tavoite-, suunnittelu- ja hallintokysymykset
 - innovaatioprosessi
 - koulutusresurssien tehokas käyttö
 - keskiasteen jälkeisen koulutuksen periaatteiden ja rakenteen uudistaminen
- Viides mahdollisesti myöhemmin mukaan otettava prioriteettialue on esikoulukasvatus.

Komitea kokoontuu 3-4 kertaa vuodessa. Se vahvistaa toimintasuunnitelmat, projektiehdotukset ja rahoitussuunnitelmat. CERI toteuttaa osan projekteista, jotka sen hallintoneuvosto on valmistellut ja kasvatusalakeskustelua hyväksynyt. Komitean ja CERI:n yhteistoimintaa parantamaan on perustettu yhteinen ohjelmaryhmä (Joint Programming Group), johon kuuluu kuusi jäsentä kummastakin.

5.4.3.1.1. Tavoitteet, suunnittelu ja hallinto

Tämä on tärkeä alue komitean työskentelystä, jota varten on kehitetty maittainen koulutuspoliittinen analyysijärjestelmä (Country Examinations, Country Reviews). Tarkistelu koski aluksi talouselämää, mutta myöhemmin myös tiedettä, teknologiaa ja koulutusta. Tiedepolitiikan maittaiset analyysit ilmestyvät sarjassa "Reviews of National Science Policy". Tähän mennessä ovat ilmestyneet Espanjan, Italian, Itävallan, Japanin, Kanadan, Norjan, Sveitsin ja Yhdysvaltojen tiedepolitiikan raportit.

Tarkastelu kestää yleensä noin vuoden. Maa, joka on pyytänyt OECD:tä tutkailemaan koulutuspolitiikkaansa, valmistele ensin sitä koskevan raportin. Siinä kuvataan nykyinen järjestelmä, mutta huomiota kiinnitetään myös kehityssuunnitelmiin ja tavoitteisiin, niiden toteuttamisaikatauluun ja vaadittaviin investointeihin. Raportissa kuvataan myös yksityiskohtaisesti vallitsevia koulutusongelmia. Komitea nimeää 4-5 jäsenen asiantuntijalautakunnan, joka tutustuu paikan päällä tilanteeseen, tapaa ja haastattelee kouluviranomaisia ja kouluväkeä. Raportin valmistuttua asiantuntijaryhmä esittää sitä koskevan arvionsa ja esittää kysymyksiä ongelmien ratkaisuehdotuksista. Raportti lähetetään lausunnolle jäsenmaille. Toiminta kulminoituu tarkastustilaisuudessa (confrontation meeting), jossa ko. maan edustajat vastaavat asiantuntijalautakunnan ja jäsenmaiden edustajien kritiikkiin ja kysymyksiin. Kritiikki on saattanut aika ajoin olla varsin kovaa. Tutkijalautakunta antaa loppulausunnon ja raportti julkaistaan sarjassa "Reviews of National Policies for Education", jossa on tähän mennessä ilmestyneet Hollannin, Islannin, Italian, Japanin, Ranskan, Ruotsin, Saksan liittotasavallan ja Yhdysvaltojen raportit.

Muita tämän otsikon alaan kuuluvia toimintoja ovat koulutuksen rahoitusongelmien kartoitus, koulutuksen suunnitteluohjelmat, indikaattoreiden kehittäminen ja jatkuva tilastointi.

5.4.3.1.2. Innovaatioprosessi

Komitea on korostanut koulutuksen laadullisten muutosten välttämättömyyttä, mikä edellyttää tehokasta suunnittelu- ja innovaatioprosessin organisointia. Jäsenmaiden on entistä johdonmukaisemmin määriteltävä muutosprioriteettinsa ja kehitettävä niiden edellyttämät rakenteet ja keinot. CERI:n toiminta on antanut paljon tietoa muutosprosessin hallinnasta. Selvitysten perusteella komitea pyrkii laatimaan suuntaviivoja prioriteettien määrittelyä ja tehokkaalle innovaatioprosessille.

5.4.3.1.3. Koulutusresurssien tehokas käyttö

Tässä on kysymys koulutuksen yleisestä tehokkuudesta, joka laajimmassa merkityksessään sisältää resurssien järkevän sijoittelun, teknologian hyväksikäytön koulutuksessa ja mahdollisimman järkevän resurssien käytön koulusektoreittain ja kulloisenkin teknologisen varustetason huomioonottaen. Tämä edellyttää luotettavaa ja vertailukelpoista tietoa koulutuksen yksikkökustannuksista. Komitea pyrkii siksi määrittämään indikaattoreiden lisäksi yksikkökustannuksia etenkin korkean asteen opetuksessa.

Koska opettajien palkat muodostavat suurimman menoerän koulutusmenoissa, komitea selvittelee opettajan muuttuvaa roolia koulutusteknologian, uusien koulutusrakenteiden ja innovaatioprosessin valossa. Konkreettisia toimintamuotoja ovat henkilökunnan rekrytointianalyysi, opettajien perus- ja jatkokoulutuksen evaluointi ja opettajan rooli innovaatioiden välittämisessä.

5.4.3.1.4. Keskiasteen jälkeisen koulutuksen periaatteiden ja rakenteiden uudistaminen

Tämä on ollut viime aikoina erittäin keskeisenä komitean työskentelyssä. Aluksi kartoitettiin korkean asteen opetuksen kasvua ja innovaatiota. Tämän jälkeen tehtiin erilaisia selvityksiä, jotka valmistelivat Pariisissa 26. - 29.6.1973 pidettyä keskiasteen jälkeisen koulutuksen tulevia rakenteita pohtinutta korkean tason konferenssia (Conference on future structures of post-secondary education). Konferenssissa käsiteltiin keskiasteen ja korkean asteen opetuksen niveltymistä toisiinsa ja opiskelijavalintaa, erimuotoista erirakenteista korkeakouluopetusta ja tutkimuksen asemaa.

Erityistä huomiota on kiinnitetty lyhytaikaiseen korkeakoulutasoiseen opetukseen (short-cycle higher education), korkeakouluopetuksen kustannuksiin ja rahoituskysymyksiin sekä opiskelijavalintoihin.

5.4.3.1.5. Koulutus ja talouselämä

Komitea on kiinnittänyt huomiota virallisen koululaitoksen ulkopuolella tapahtuvaan vilkastuvaan koulutustoimintaan. Tämä ilmenee aikuiskasvatuksen kasvavana kysyntänä, toistuvan koulutuksen periaatteen korostamisena sekä vaatimuksina työn ja koulutuksen joustavammasta yhteenliittämisestä.

Komitea pyrkii selvittämään koulutuksen ja talouselämän perinteellisiä suhteita. Lisäksi on tarkoituksena tutkia yliopistokoulutuksen saaneiden työnsaantivaikauksia ja sen vaikutuksia koulutusjärjestelmään.

5.4.3.2. CERI:n toiminta

Kuten aikaisemmin on todettu CERI (Centre for Educational Research and Innovation) perustettiin 1.7.1968 kolmen vuoden koeajaksi. Toiminnan rahoituksesta vastasivat Ford Foundation (\$ 1.000.000) ja Shell (\$ 750.000). Vuoden 1971 puolivälistä asti OECD:n hallintoneuvosto päätti jatkaa CERI:n toimintaa viidellä vuodella ja kustannuksista vastaavat toimintaan osallistuvat jäsenmaat. CERI:n toimintaa ohjaa ja valvoo hallintoneuvosto (Governing Board), jonka puheenjohtajana toimii norjalainen Kjell Eide. Suomen edustajana toimi aluksi prof. Matti Koskenniemi ja nyttemmin apul.prof. Paavo Malinen. CERI:n johtajana on englantilainen J.R. Gass ja se toimii OECD:n päämajan yhteydessä Pariisissa. CERI:n ja Educational Committeeen toimintaa koordinoi niiden yhteinen ohjausryhmä (Joint Programming Group).

CERI:n tehtävänä on 1) edistää, tukea ja soveltuvin kohdin toimeenpanna kasvatusta ja koulutusta koskevaa tutkimusta, 2) edistää ja tukea kasvatuksen uusien järjestelyjen kokeilua ja evaluoimista sekä 3) kehittää jäsenmaiden välistä yhteistyötä tutkimuksen ja kasvatustoimen alueella. CERI on lähinnä toimintaa koordinoiva elin, joka ei itse kovinkaan paljon suorita tutkimusta. Varsinaisen tutkimus- ja selvitystoiminnan suorittavat yksityiset tutkijat ja tutkijaryhmät (network of experts).

Koeaikana (vuoden 1969 puolivälistä vuoden 1971 puoliväliin) CERI:n ohjelma koostui neljästä painopistealueesta:

- koulutuksen kasvu ja koulutusmahdollisuudet; erityistä huomiota kiinnitettiin koulutuksen suunnitteluun sikäli, että siinä taattaisiin koulutusmahdollisuuksien tasapuolisuus
- korkeakouluopetuksen innovaatiot; tarkoituksena oli selvittää, miten korkeakouluopetus voisi paremmin vastata uusia tarpeita (mm. tieteidenvälisyys) ja miten tehokkaammalla teknologian käytöllä ja suunnittelulla voitaisiin parantaa opetusta
- opetussuunnitelmien kehittäminen ja opetusteknologia; ongelmana oli tutkia miten määrällinen kasvu merkitsisi myös opetussuunnitelmien, opetusmenetelmien ja opetusteknologian laadullista kehittymistä
- innovaatiopolitiikka ja -rakenteet; tavoitteena oli kehittää sellaisia suunnitelmia ja rakenteita, jotka helpottavat koulutuksen innovaation systemaattista etenemistä ja aiheuttavat mahdollisimman vähän sekaannusta

CERI:n toiminta on vuoden 1972 jälkeen jakautunut kolmeen ohjelma-alueeseen, joiden lisäksi on muutamia desentralisoituja toimintoja, jotka ajan kuluessa kehittynevät erillisiksi yksiköiksi.

5.4.3.2.1. Ohjelma-alue 1: koulutuksen ja yhteiskunnan väliset suhteet

Toiminta tällä ohjelma-alueella johtuu seuraavista seikoista:

- koulutuksen kasvu ei ole kovinkaan hyvin pystynyt saamaan aikaan koulutusmahdollisuuksien ja koulutuksen tulosten samanarvoisuutta, mistä johtuen on etsittävä uusia ratkaisuja
- koulutuksen ja työnsaannin välillä esiintyy tasapainottomuutta
- on saatu uutta tietoa oppimisprosessista, mistä on seuraamuksia esikouluopetuksesta aikuiskasvatukseen

CERI on konkretisoinut edellä esitetyt näkökohdat kolmeksi projektiksi:

a) Varhaiskasvatus

CERI kehittää viitekehystä, jonka puitteissa voidaan tutkia 2-4-vuotiaiden kasvatusmenetelmiä. Selvitettäviä ongelmia ovat mm. tulisiko varhaiskasvatuksen laajentaminen olla vapaaehtoista tai pakollista, millainen olisi kodin ja yhteiskunnan suhde mukaanlukien myös muut yhteiskunnalliset palvelukset (terveydenhoito, asuntopolitiikka) sekä mitä tulisi tehdä viirikeköyhissä oloissa eläville ryhmille. Lokakuussa 1973 OECD:n päämajassa pidetty 3-päiväinen kokous käsitteli erityisesti esikoulun ja alkuope-

tuksen niveltämistä, kompensoivaa kasvatusta, 2-3-vuotiaiden esikoulukasvatusta sekä vanhempien ja kunnan myötävaikutusta varhaiskasvatukseen.

b) Toistuva koulutus

Toistuva koulutus perustuu käsitykselle, jonka mukaan koulusta suoraan työhön menneellä henkilöllä on oikeus palata päätoimiseen opiskeluun myöhemmin. 15 CERI:n jäsentä osallistuu toistuvan koulutuksen projektiin, joka on Länsi-Euroopan opetusministereiden v. 1975 Ruotsissa pidettävän kokouksen teema. Projektin peruslähtökohtana on, että nykyinen suuntaus pidentää peruskoulutusta, joka johtaa yleiseen korkeakouluopiskeluun, on kolmessa tärkeässä suhteessa virheellinen: 1) se ei ota huomioon yksilöllisen kehityksen erilaisuutta, 2) se suosii nykyisen yhteiskunnallisen rakenteen suosimia koulutuspalvelujen käyttäjäjoukkoja, ja 3) se johtaa koulutustuotoksen ja yhteiskunnan tarpeiden epätasapainoon (työvoimatarve mukaanluettuna). CERI on julkaissut toistuvan koulutuksen käsitettä selvittävän raportin "Recurrent Education: A Strategy for Lifelong Learning", 1973.

c) Koulun uudet tehtävät ja uudet rakenteet

Useiden koulujen kykenemättömyys antaa tehokasta opetusta on antanut CERILLE aiheen tutkia ratkaisevasti uudenlaisia koulun toiminta- ja organisaatiomalleja. Se analysoi eri maissa kokeiltavia yrityksiä lähentää koulu välittömästi ympäristöönsä. Tarkoituksena on saada muotoiltua uudenlainen näkemys koulun ja sen ympärillä olevan yhteisön suhteista. Selvitykseen sisältyy myös koulun ulkopuolella tapahtuvan koulutustoiminnan vaikutukset koulun rakenteeseen ja oppimistapahtumaan.

Vuonna 1973 pidetty konferenssi totesi, että koulun ja ympäröivän yhteiskunnan lähentäminen toisiinsa on odotettua hankalampaa. Se ei ole aina ollut niin hyödyllistä kuin oli esitetty. Sitä ei voida myöskään soveltaa jokaiseen yhteiskunnalliseen ja koulutukselliseen ongelmaan odottaen realistisia onnistumisen mahdollisuuksia. Johtopäätöksenä olikin, että kokeiluun ryhtyvien tulisi huolellisesti miettiä mihin todella pyritään ja sen jälkeen pohtia käytännön ongelmia: milloin, missä ja miten. Konferenssissa pidetyt alustukset ja sen loppupäätelmät julkaistaneen v. 1974 lopulla.

5.4.3.2.2. Ohjelma-alue 2: opettamis- ja oppimistapahtumaa koskevien innovaatioiden kehittäminen ja levittäminen

Jäsenmaat pyrkivät edistämään jatkuvaa opetussuunnitelmien uudistamista ja opetusteknologian käyttöönottoa. Täten on tällä alueella olemassa

hyvät edellytykset kansainväliseen yhteistoimintaan. CERI:n resurssit eivät olisi alkuunkaan riittäneet spesifisten ongelmien ratkaisemiseen. Siksi toimintastrategiana onkin ollut edistää jäsenmaiden keskeistä kokemusten ja tulosten vaihtoa. Toiminta on keskittynyt neljään projektiin.

a) Opetussuunnitelman kehityslinjat

CERI:n asettama työryhmä, johon Suomen edustajana kuului prof. Annika Takala, julkaisi v. 1972 opetussuunnitelman tulevaisuuden suuntaviivoja käsitelleen raportin "The nature of the curriculum for the eighties and onwards". Toimintaa on sittemmin jatkettu ja lähiaikoina ilmestyy painosta opetussuunnitelman kehittämistä käsittelevä käsikirja.

b) Opetussuunnitelmien kehittämisprojektien ja oppimisjärjestelmien transfer

Tavoitteena on helpottaa opetussuunnitelmien kehittämisprojektien tulosten hyväksikäyttöä muissa jäsenmaissa. Tähän tavoitteeseen arvellaan päästävän, kun kiinnitetään huomiota soveltamismahdollisuuksiin, edistetään kehitystyötä helpottamalla käyttöönottoa ja tiedotetaan jäsenmaille niiden tarpeisiin liittyvistä projekteista.

c) Tietojenkäsittelyn opetus keskiasteen kouluissa

Koeaikana aloitettu kokeilu jatkuu. Tavoitteena on kehittää suuntaviivoja opetussuunnitelmalle, edistää opettajankoulutusta sekä laatia luetteloita sopivista opetusvälineistä ja -materiaaleista.

d) Korkeakoulujen opetussuunnitelmien kehittäminen

Aluksi selviteltiin monitieteisen opetuksen edellytyksiä ja ongelmia. Tämän jälkeen on tutkittu systemaattisesti korkeakoulutason opetussuunnitelman laadinnan ongelmia ja kartoitettu innovaatioprojekteja. Erityistä huomiota on kiinnitetty terveydenhoidon ja ekologian opetukseen. Näissäkin on monitieteinen lähestymistapa ollut vallalla.

e) Kansalliset opetussuunnitelman kehittämisseminaarit

CERI on jäsenmaiden pyynnöstä järjestänyt kansallisia koulutusseminaareja opetussuunnitelmien laadintaan osallistuville henkilöille.

5.4.3.2.3. Ohjelma-alue 3: koulutuksen kansallisten ja kansainvälisten innovaatioedellytysten voimistaminen

Koeaikana CERI testasi erilaisia keinoja, joilla koulutuksen innovaatioita voitaisiin toteuttaa koulujärjestelmän perinteellisestä vanhoillisuudesta huolimatta. Tällä hetkellä CERI työskentelee pääasiassa kahden

projektin parissa.

a) koulun luovuus

Tämä projekti käsittelee lähinnä koulutuksen innovaatiota yksityisen koulun tasolla. CERI:n tavoitteena on saada selville kuinka luovuutta voidaan edistää koulussa a) uusilla organisaatioilla ja toimintamodoilla, b) ulkonaisilla hallinnollisilla, lakiteknisillä ja ammatillisilla järjestelyillä (rahoitus, opettajankoulutus, kokeiluluvat, palkkasuhteet jne.).

b) Välimeren maiden koulutusinnovaatio

Tarkoituksena on selvittää, miten kehittyvät maat voivat alueellisesti edistää koulutuksen innovaatiota.

c) Koulutusohjelmien evaluaatio

Tarkoituksena on käynnistää laaja-alainen koulutusohjelmien evaluaatio, joka erityisesti palvelisi päätöksentekijöiden tiedontarvetta.

5.4.3.2.4. Desentralisoidut projektit

Desentralisoituihin projekteihin osallistuvat maat vastaavat niiden kustannuksista. CERI on ollut aloittamassa niiden toimintaa, mutta vähitellen niiden ajatellaan toimivan erillään CERI:stä.

a) Tiedejärjestöjen eurooppalainen ohjelma

Tarkoituksena on saada aikaan kasvatustieteiden alueella yhteistyöohjelma, jossa käytettäisiin hyväksi CERI:n yhteistyöverkostoa. Erityisen merkittävä on yritys edistää Piaget'n teorian pohjalta toimivaa tutkijoiden yhteistyötä.

b) IMHE (International Management of Higher Education)

Jäsenmaiden pyynnöstä CERI on valmistellut korkeakoulujen hallinnon kehittämisen yhteistyöjärjestöä, joka edistäisi tiedon ja kokemusten vaihtoa eri maiden välillä.

c) Tietokonepohjainen opiskelu yliopistoissa

Useiden maiden työryhmät toimivat yhteistyössä, jonka avulla pyritään selvittämään tietokoneiden käyttöä yleistyvässä yliopisto-opiskelussa.

d) IMTEC (International Management Training for Educational Change)

IMTEC:n tarkoituksena on järjestää koulutusta valikoidulle joukolle, jotta he ymmärtäisivät paremmin koulutuksen uudistusprosessia ja pystyisivät aikaisempaa paremmin johtamaan koulutuksen uudistamista. IMTEC pyrkii myös toimimaan foorumina, jonka avulla samoista ongelmista kiinnostuneet voivat välittää kokemuksiaan muutosprosessista.

IMTEC:n toiminnan kustantavat siihen osallistuvat jäsenmaat. Sihteeristö ja päämaja ovat Oslossa. Ranskankieliset kurssit pidetään Pariisissa. IMTEC:n toimintaa ohjaa johtoryhmä (Directing Group), jossa kullakin jäsemaalla on edustus (Suomesta pääjohtaja Erkki Aho). Kussakin maassa toimii kansallinen IMTEC-toimikunta.

IMTEC järjestää koulutusseminaareja ja julkaisee case-study materiaalia. Lisäksi pyritään luomaan kansainvälinen osallistujien verkosto ja IMTEC Fellowship-ohjelma. Tämä merkitsee sitä, että kouluviranomainen tai kouluttaja voi stipendin turvin työskennellä pitemmän aikaa sihteeristössä ja tutustua ja osallistua IMTEC:n toimintaan. IMTEC on myös julkaissut innovaatiota koskevan bibliografian (IMTEC Bibliography).

Tähän mennessä IMTEC on järjestänyt kolme englanninkielistä seminaaria. Hankøn seminaari Norjassa 4. - 20.6.1973, Spätindin seminaari 28.10. - 17.11.1973 ja Lofthusin seminaari 5. - 16.5.1974.

5.4.3.2.5. Erityisohjelmat

Vuodesta 1972 on toiminut koulurakennuksia käsittelevä erityisohjelma (Programme on Educational Building), jonka toimintaa ohjaa johtoryhmä. Erityisohjelman rahoittavat siihen osallistuvat hallitukset (16, Suomi mukaanlukien).

5.5. Suomen osallistuminen

Suomella on tällä hetkellä edustus OECD:n hallintoneuvostossa; 2 edustajaa kasvatustoimen komiteassa, 2 edustajaa tiedekomiteassa, edustaja CERI:n hallintoneuvostossa ja IMTEC:in johtoryhmässä. Suomi osallistuu myös indikaattorityöryhmän, finanssityöryhmän, informaatiopolitiikan työryhmän toimintaan ja koulurakennusohjelmaan.

5.6. Kustannukset

OECD:n tiede- ja koulutussektorin budjetti on vuosittain v. 8 miljoo-
naa frangia, joista puolet menee tiedesektorin ja puolet koulutussektorin
toiminnan rahoittamiseen. CERI:n menot ovat n. 4,8 milj. frangia. Kulut
peitetään pääasiassa jäsenmaksuilla. Suomen osuus OECD:n rahoituksessa
oli v. 1973 780.000 mk ja v. 1974 950.000 mk.

6. MISTÄ JA MITEN VOI SAADA TIETOJA KANSAINVÄLISTEN KULT-
TUURI- JA KASVATUSJÄRJESTÖJEN TOIMINNASTA?

Tietolähteitä on useita riippuen siitä, minkälaisesta tiedontarpeesta
on kysymys. Jos halutaan saada yleiskuva jonkin järjestön toiminnan kehiti-
tymisestä, on parasta tutustua kunkin järjestön yleisesitteeseen, vuosiker-
tomuksiin jne. Tämän esityksen eräänä tarkoituksena on myös tällaisen
yleiskuvan antaminen. Jos haluaa yleisesti tietää, mitä järjestöt ovat
viime aikoina tehneet tai ovat lähiaikoina tekemässä ("current awareness"),
voi ajan tasalla pysyä tutustumalla järjestöjen tiedotuslehtiin ja aikakaus-
julkaisuihin. Jos haluaa tietoa jostakin tietystä ongelmasta tai kysymyk-
sestä, voi pyrkiä saamaan tietoa Suomen ko. järjestöjen toimintaan osallis-
tuvilta edustajilta, Opetusministeriön kansainvälisten asiain osastolta,
Suomen YK-liitolta, Suomen Unesco-toimikunnalta, Suomen IMTEC-toimikunnalta,
Pohjoismaiden neuvoston sivistysvaliokunnan sihteeristöltä ja Pohjola-Nordenilta.
Myös Kasvatustieteiden tutkimuslaitoksen tiedotus- ja palveluosasto pyrkii
hoitamaan tällaista informaatiopalvelua. Tiedusteluja voi luonnollisesti
osoittaa suoraan järjestöille (erityisesti niiden tiedotus- ja julkaisuosas-
toille). Tiedon saamista helpottaa, jos esittelee oman asemansa, selvittää
tarkasti tiedon tarpeensa ja selostaa mihin tietoa tulnaisiin käyttämään.
Monet työdokumentit (monisteet jne.) ovat ennen julkaisemistaan vain järjes-
töjen sisäistä toimintaa varten, ja julkaiseminen saattaa viedä jopa useita
vuosia. Yleensä niitä saanee kuitenkin ulkopuolinenkin käyttöönsä, erityi-
sesti jos on selvästi kyseessä tutkimuskäyttö. Suomessa Akateeminen kirja-

kauppa toimii yleensä järjestöjen painettujen julkaisujen välittäjänä.

Seuraavassa esitetään luettelonomaisesti eri lähteitä, joista voi saada tietoa kansainvälisten kulttuuri- ja kasvatuseräjäjäjestöjen toiminnasta.

6.1. Unesco

Unescon toimintaa voi seurata mm. seuraavista julkaisuista:

- Unesco Chronicle, joka ilmestyy 11 kertaa vuodessa
- Unesco Courier, joka ilmestyy kuukausittain ja käsittelee opetusta, tiedettä ja kulttuuria.
- Unesco Features, 2 kertaa kuukaudessa ilmestyvä joukkotiedotusvälineille tarkoitettu tiedotuslehti.
- Prospects in Education, joka ilmestyy neljä kertaa vuodessa. Jokainen numero käsittelee yleensä jotain tiettyä teemaa ja sisältää myös muuta aineistoa.
- Educational documentation and information, jota IBE julkaisee neljännesvuosittain teemanumeroperiaatteella.
- International Review of Education, Hampurissa toimivan Unescon kasvatustieteen laitoksen neljä kertaa vuodessa ilmestyvä aikakauskirja.
- Impact of Science on Society, neljä kertaa vuodessa ilmestyvä tiedeasioita käsittelevä aikakauslehti.
- International Social Science Journal, yhteiskuntatieteellinen aikakauslehti.
- Cultures, kulttuuritoimintaa käsittelevä aikakauslehti.

Unescon päämajan ja IBE:n julkaisuista ilmestyy vuosittain luettelo "Unesco publications".

Tiedusteluja voi osoittaa luonnollisesti suoraan sekä Unescon päämajan eri osastoille ja toimistoille että IBE:lle.

Suomessa voi YK:n ja Unescon toiminnasta saada tietoja Suomen YK-liitosta ja Suomen Unesco-toimikunnasta. Edellisen osoite on Unioninkatu 45 B, 00170 Helsinki 17, ja se julkaisee tiedotuslehteä nimeltä "YK-tiedote". Unesco-toimikunnan osoite on Rauhankatu 4, 00170 Helsinki 17. Unescon toiminnasta voi saada tietoja mm. Opetusministeriön kansainvälisten asiain osaston julkaisusta "Vuorovaikutus".

6.2. Pohjoismaat

Pohjoismaiden kulttuuriyhteistyöstä voi saada tietoa mm. seuraavista lähteistä:

- Kulttuurisihteeristön tiedotuslehdestä "Meddelelser", jota voi maksutta tilata sihteeristöstä.
- Pohjoismaiden neuvoston julkaisusarjasta "Nordisk utredningsserie"
- Pohjoismaiden neuvoston sivistysvaliokunnasta, Eduskuntatalo, 00120 Helsinki 10.
- Pohjola-Nordenilta, Hietalahdenkatu 15 a, 00180 Helsinki 18.
- Opetusministeriön kansainvälisten asiain osaston julkaisusta "Vuorovaikutus".

6.3. CCC

CCC:n toiminnasta voi saada tietoja mm. seuraavista lähteistä:

- Euroopan neuvoston vuosikertomuksista
(Council of Europe. Report of the Secretary General)
- Euroopan kulttuuriyhteistyöneuvoston vuosikertomuksista (Council for Cultural Cooperation and Cultural Fund. Annual Report)
- Information Bulletin ilmestyy kolme kertaa vuodessa englanniksi ja ranskaksi ja sisältää tietoa Euroopan neuvoston ja CCC:n toiminnasta, yhteen-
vetoja symposiumeista yms.
- Education and Culture, joka ilmestyy kolme kertaa vuodessa englanniksi, ranskaksi ja saksaksi ja käsittelee tavallisesti jotain tiettyä teemaa
- Euroopan neuvosto ja CCC julkaisevat vuosittain luettelot julkaisuistaan
(Catalogue of publications).

Tiedusteluja voi osoittaa suoraan myös dokumentointikeskukseen Council of Europe, Documentation Centre for Education in Europe, 67006 Strasbourg, CEDEX, France. Sieltä on saatavana myös CCC:n pysyvien komiteoiden monisteita, mm. symposium-raportteja. Tiedusteluissa on syytä tarkasti ilmoittaa millaisesta materiaalista on kiinnostunut.

Kasvatustieteiden tutkimuslaitokseen tulee säännöllisesti valikoima CCC:n monisteita, joita voi tiedustella myös tiedotus- ja palveluosastosta.

"Vuorovaikutus"-lehdessä on usein selostuksia CCC:n symposiumeista, komiteoiden kokouksista jne. Myös aikakauslehti Kasvatus on julkaissut useita CCC:n toimintaa esitteleviä artikkeleita.

6.4. OECD/CERI/IMTEC

OECD:n toiminnasta voi saada tietoa mm. seuraavista lähteistä:

- OECD activities, joka ilmestyy joka toinen kuukausi, sisältää tietoja komiteoiden tulevista kokouksista ja julkaisuista.
- OECD Observer, joka ilmestyy joka toinen kuukausi, sisältää artikkeleita, yhteenvetoja kokouksista jne.
- Innovation in Education, CERI:n tiedotuslehti.
- OECD:n vuosittainen julkaisuluettelo (Catalogue of publications, OECD Publications office, 2 rue André-Pascal, 75 Paris 16 e).

Monet OECD:n monisteista ovat ennen julkaisemista rajoitettu viralliseen käyttöön, muuta niitä saanee myös tutkimuskäyttöön.

Suomen IMTEC-toimikunnalta voi saada tietoa IMTEC:n toiminnasta. Käytännössä voi tiedustelut osoittaa Kouluhallituksen kokeilu- ja tutkimustoimistoon.

Tietoja OECD:n toiminnasta on luettavissa myös "Vuorovaikutuksessa" ja "Kasvatuksessa".

6.5. Suomen edustus kansainvälisissä kasvatus- ja kulttuuri-järjestöissä v. 1974

<u>UNESCO/IBE</u>	Council: Osastopäällikkö Olli Sampola
	Congress: Osastopäällikkö Olli Sampola
	Kulttuurisihteeri Kirsti Wartiovaara
	Esittelijä Marjatta Oksanen
<u>OECD</u>	Education Committee: Apulaisosastopäällikkö Pirkko Mela
	Suunnittelupäällikkö Vesa Iyytikäinen
	Toimistopäällikkö Arvo Jäppinen

Manpower Committee: Toimistopäällikkö Altti Majava

CERI Apul.prof. Paavo Malinen

IMTEC Pääjohtaja Erkki Aho

CCC Committee for Senior Officers: Apulaisosastopäällikkö Pirkko Mela
Committee for Higher Education and

Research: Kansliapäällikkö Jaakko Numminen
Toimistopäällikkö Seppo Kiiskinen
Prof. Kaarlo Hartiala

Committee for General and Technical

Education: Toimistopäällikkö Olavi Eloranta
Toimistopäällikkö Veikko Lepistö
Apulaisosastopäällikkö Leevi Melametsä

Committee for Out-of-School Education and Cultural

Development: Osastopäällikkö Kosti Huuhka
Osastopäällikkö Heikki Klemola
Esittelijä Seppo Kivelä

Committee for Educational Research: Prof. Raimo Konttinen

Pohjoismaat Ämbetsmannakommitté: Osastopäällikkö Kalervo Siikala
(varalla kulttuurisiht. Matti Gustafson)

Sihteeristö: Magnus Kull, Ove Stenroth

Rådgivande kommittén för forskning (RKF):

Prof. Olavi Granö
Fil.tri. Elisabeth Helander
Toimistopäällikkö Markku Linna

Rådgivande kommittén för utbildning (RKU):

Vt. osastopäällikkö Lasse Hoffman
Pääsihteeri Olavi Hurri
Prof. Tapio Nummenmaa
Apul.osastopäällikkö Veli Nurmi

Rådgivande kommittén för allmän kulturell verksamhet (RKK):

Intendentti Bengt von Bonsdorff
Valt.kand. Pekka Gronow
Arkkitehti Kirsti Nordin
Fil. maist. Kaarina Virolainen

6.6. Järjestöjen osoitteita

UNESCO
Place de Fontenoy
7500 Paris
France

OECD
Directorate of Scientific Affairs
7, rue André-Pascal
75016 Paris
France

Council of Europe
Documentation Centre for Education in Europe
67006 Strasbourg Cedex
France

International Institute for Educational Planning
7, rue Eugène-Delacroix
Paris 16 e
France

European Coordination Centre for Research and Documentation
P.O. Box 974
Franz-Josef Kaj 3
1010 Wien
Austria

IMTEC
Universitetet i Oslo
Blindern
Oslo 3
Norge

Sekretariatet för nordiskt kulturellt samarbete
Snaregade 10
DK-1205 København K
Danmark

UNESCO Institute for Education
Feldbrunnenstrasse 70
2 Hamburg 13
Federal Republic of Germany

International Bureau of Education
Palais Wilson
52, rue des Paquis
1211 Genève 14
Suisse

68.

Centre for Educational Research and Innovation
7 rue André-Pascal
75016 Paris
France

International Labour Office
Central Library Documentation Branch
154 Route de Lausanne
1211 Geneva 22
Switzerland

LÄHTEET

- Areas for Intensified European Cooperation. Standing Conference of European Ministers of Education. Eighth Session. Report by the Committee of Senior Officials. CME/VII(73) 5
- Progress report of international organizations - 1969/1970. Information Bulletin 1/1971. Council of Europe.
- Alferov, Y. S. UNESCO/International Bureau of Education. Käsikirjoitus, 1972.
- International Bureau of Education. Information Leaflet No. 1 (revised January 1973).
- Kajava, K. (1962) YK-tietoutta kouluille. Helsinki: Valistus.
- Looking at Unesco. Paris, Unesco, 1973.
- The Unesco Courier. August-September 1971 (UNESCO:n 25-vuotisjuhlanumero).
- UNESCO. Suomen UNESCO-toimikunta (esite).
- UNESCO/International Bureau of Education. Collection of basic texts. Kultur i Norden. 1973.
- Meddelelser Nr. 3 ja 4, 1973. Pohjoismaisen kulttuuriyhteistyön sihteeristön tiedotuslehti.
- Nordiska institutioner. Nordisk utredningsserie 5/72.
- Nordiskt samarbete. En introduktion av Nordiska Rådet (1972). Stockholm: Norstedt & Söner.
- Activities of the Council of Europe. Report of the Secretary General (1972). Strasbourg.
- Council for Cultural Co-operation and Cultural Fund of the Council of Europe. Annual Reports 1970, 1971, 1972. Strasbourg.
- Council for Cultural Co-operation and Cultural Fund. Basic Texts. Strasbourg 1965.
- The Council of Europe. Structure, Aims, Achievements. Strasbourg 1970.
- de Regt, W. F. Thesauri in educational documentation. DECS/Doc (74) 2.
- EUDISED. Report of the Steering Group. Documentation Centre for Education in Europe. Strasbourg 1971.
- EUDISED. Standards, Format, Character Representation. Documentation Centre for Education in Europe. Strasbourg 1973.
- EUDISED. Technical Studies. Documentation Centre for Education in Europe. Strasbourg 1971.

Tiivistelmäkortti

Takala, Sauli (1974) Piirteitä kansainvälisten kasvatusta ja kulttuurijärjestöjen toiminnasta. Kasvatustieteiden tutkimuslaitos. Selosteita ja tiedotteita 20. Jyväskylän yliopisto. ISBN 951-677-362-1

Nelivuotisen toimintansa aikana on Kasvatustieteiden tutkimuslaitoksen tiedotus- ja palveluosasto asetuksen mukaan toimittanut erityisesti kansainvälisille järjestöille tietoa Suomen koulutusjärjestelmästä, koulutuksen kehittämisuunnitelmista ja kasvatustieteellisestä tutkimuksesta. Tutkimuslaitoksessa on todettu, ettei meillä kovinkaan hyvin tunneta mainittujen järjestöjen toimintaa. Tämä raportti pyrkii poistamaan ko. puutetta esittämällä yleiskatsauksen niiden kansainvälisten kasvatusta ja kulttuurijärjestöjen toiminnasta, joiden jäsen Suomi on. Se perustuu kirjallisten dokumenttien analysointiin. Tarkoituksena on pitää kartoitus ajan tasalla ajoittaisilla tarkistuksilla.

Abstract card

Takala, Sauli (1974) Piirteitä kansainvälisten kasvatusta ja kulttuurijärjestöjen toiminnasta - Main activities of international organizations in the fields of education and culture. Institute for Educational Research. Bulletin 20. University of Jyväskylä, Finland. ISBN 951-677-362-1

During its four years of existence the Department of Information and Documentation of the Institute for Educational Research has, in accordance with its statutes, kept international organizations informed of the Finnish educational system, development plans, and educational research. The Department has observed that the activities of international organizations is not very well known in our country. This report aims at improving the situation by presenting a survey of the activities of international organizations in the fields of education and culture of which Finland is a member. It is based on the analysis of written documents. It is planned to keep the survey up-to-date by means of periodical reviews.

Takala, Sauli (1974) Piirteitä kansainvälisten kasvatus- ja kulttuurijärjestöjen toiminnasta - Om verksamheten inom internationella organisationer för utbildning och kultur. Pedagogiska forskningsinstitutet. Notiser och rapporter 20. Jyväskylä universitet, Finland. ISBN 951-677-362-1

Under sin fyraåriga verksamhet har Informations- och serviceavdelningen vid Pedagogiska forskningsinstitutet i överensstämmelse med sina stadgar informerat internationella organisationer om det finska utbildningssystemet, utvecklingsplaner och pedagogisk forskning. Inom avdelningen har man konstaterat att sådana organisationers verksamhet inte är tillräckligt väl kända hos oss. Denna rapport har för avsikt att avhjälpa den här bristen genom att framställa en översikt över de internationella undervisnings- och kulturorganisationer, vilkas medlem Finland är. Den är baserad på skriftliga dokument. Avsikten är att hålla rapporten aktuell genom återkommande revideringar.